

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Paulus' prediking op de Areopagus

God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu alle mensen alom dat zij zich bekeren. Daarom, dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen door een Man, Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden heeft opgewekt Handelingen 17:30,31

De Heilige Geest bekwaamt de apostel Paulus om een gepast woord te spreken tot de heidense afgodendienaars in de Griekse hoofdstuk Athene. Paulus moet hen de Christus prediken als de enige Naam, die onder de hemel gegeven is tot zaligheid.

Maar waarmee begint de apostel nu? Misschien hiermee, dat Hij hun Christus verkondigt tot rechtvaardiging van een ieder die in Hem gelooft? Nee, hiermee begint hij niet! Hij heeft immers mensen voor zich die er nog geen besef van hebben dat zij een Middelaar nodig hebben, Die hen door Zijn offerbloed met God verzoent. Zij weten niet dat zij tegenover de enige, ware, maar voor hen onbekende God des doods schuldig staan. De apostel gaat er terecht van uit dat er bij de mens besef van schuld en vrees voor het gericht gevonden moet worden, zal de blijde boodschap van het evangelie in zijn schatting waarde hebben. Daarom begint hij met zijn hoorders te zeggen dat er door God een dag is vastgesteld, waarop de gehele aardbodem, waarop al wat mens heet, rechtvaardig geoordeeld zal worden, opdat aan een ieder zal vergolden worden naardat hij gedaan heeft. Paulus, wetende de schrik des Heeren, wetende de schrikkelijke toorn des Heeren

tegen de zonde, wetende hoezeer de Heere te vrezen is, kondigt zijn hoorders het oordeel aan, om hen in die weg te bewegen tot het geloof.

En wee de dienaar des Woords, die in zijn prediking geen plaats inruimt voor het gericht!

Maar, en daar moeten we wel op letten: Paulus verbindt aan de prediking van het gericht meteen ook de prediking van de Christus. Immers, hij kondigt Christus aan als Degene, door Wie God in die dag de wereld zal oordelen. En hij zegt er meteen bij, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, opdat een ieder zou weten dat Hij gesteld is tot een Rechter van allen.

Het is waar: hier is nog wel niet de volle Christus, Die gegeven is tot wijsheid van God, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking, tot een volkomen verlossing. Voor de prediking van de volle Christus had de apostel, met eerbied gezegd, nog geen ruimte. Maar toch: Paulus predikt de Christus als de komende Rechter. En er is slechts één stap nodig om Hem in zijn ganse volheid voor te stellen als de volkomen Zaligmaker!

En daarom laat Paulus het niet bij de aankondiging van de dag des oordeels. O nee, dat kan hij niet, en dat mag hij niet en dat wil hij niet. En daarom zegt hij dat God die dag van het gericht met opzet nog heeft uitgesteld. Wel heeft Hij die dag bepaald. En daarom zal die dag ook zeker aanbreken. Maar eerst laat God alle mensen alom verkondigen, oproepen, dat zij zich *bekeren*, opdat zij in het komende gericht niet veroordeeld zullen worden. Zo verkondigt Paulus de lankmoedigheid en de zondaarsliefde van God.

En ook hier is het nog slechts één stap, en dan zal hij kunnen uitstellen Gods

genade in Christus. Bekeert u; *en geloof het evangelie!* Ja, dat had Paulus willen zeggen! Maar zover liet men hem niet komen. In Athene lieten ze hem niet uitspreken. Men had geen behoefte aan genade, omdat men niet geloofde aan het komende oordeel. En men wilde al helemaal niet horen van de opstanding der doden, waarvan Paulus sprak. Sommigen gingen er zelfs de spot mee drijven. En alzo is Paulus uit het midden van hen weggegaan! (vers 33).

Lezers, onder ons en tot ons klinkt nog de dringende oproep tot bekering. De oproep van Godswege: bekeert u, bekeert u tot Mij! Wendt u tot Mij, en weest behouden!

Nee, dat zegt God niet tot de duivelen. Die roept Hij niet tot Zich terug, omdat Hij ze voor eeuwig van Zich heeft weggestoten. Maar tot ons komt nog de oproep, de eis tot bekering. Dat betekent toch dat Hij ons nog terug hebben wil, dat Hij de gemeenschap met Hem, die wij moedwillig verbroken hebben, weer wil aanknopen. Hij biedt ons nog Zijn vriendschap aan.

In het paradijs luidde het: gehoorzaam zijn of de dood sterven. Maar nu, onder de bedeling der genade, is het: keert u toch van uw zonde af tot Mij toe, en gelooft in Hem, Die *de Weg* is tot Mijn verzoende gemeenschap, de Heere Jezus Christus.

In Athene liet men Paulus dat laatste niet uitspreken. Het was tot hun eeuwig verderf!

Zalig, als wij, het verdiende oordeel onderschrijvend, ons haasten om langs die verse en levende weg, die Christus door Zijn bloed heeft ingewijd, tot God mogen wederkeren.

Zalig moet men noemen Die hun Maker roemen Als hun Heer' en God. 't Volk, door Hem tevoren Gunstig uitverkoren Tot Zijn erv' en lot.

Ds. M. Vlietstra

Van de administratie

In de afgelopen periode konden we 6 nieuwe abonnees aan ons bestand toevoegen, ontvingen we f 697,50 aan giften voor ons blad en f 50,- voor de school in Dundas. De opbrengst van de gehouden collecten op de ontmoetingsdag in Sliedrecht bedroeg f 7.130,-. Voor al het bovenstaande weer onze hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Telefoon: 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad zijn de toespraken opgenomen die op de laatste

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

ontmoetingsdag in Sliedrecht zijn uitgesproken. Vanwege ons bezoek aan het zendingsterrein in KwaNdebele konden we deze dag niet meemaken. We vernamen dat het een goede dag mocht zijn. Ds. P. den Butter vervolgt verder zijn serie over de brief van de apostel Paulus aan de Filippenzen, Ds. H. Polinder schrijft weer over 'Des Christens groot interest' van William Guthrie.

Ontmoetingsdag Sliedrecht

Zaterdag 18 april werd in de Chr. Geref. Kerk Bethel te Sliedrecht onze ontmoetingsdag gehouden. Ds. P. van Zonneveld opende de dag. Hij heette ieder hartelijk welkom. Hij onderstreepte de doelstelling van ons blad: handhaving van de oude gereformeerde beginselen: zonde en genade, Wet en Evangelie. Geen veronderstelde wedergeboorte en verondersteld geloof. Blijven bij Schrift en belijdenis en de schriftuurlijk-bevindelijke prediking. Ds. Van Zonneveld wees op zorgelijke zaken en riep op tot gebed voor de komende Generale Synode. Hij memoreerde het sterven van Ds. H.C. van de Ent. Na het sterven van Ds. D. Slagboom is opnieuw een lid van de commissie van Bewaar het Pand van ons heengegaan en ingegaan in de vreugde des Heeren. Moge de Heere de weduwen gedenken, weduwe Van der Ent en weduwe Slagboom. Na de opening door Ds. Van Zonneveld werd uitgesproken door de diverse sprekers wat u in ons blad verder vindt weergegeven.

Zendingsdag Elburg

D.V. 22 juli in de Geref. Kerk aan de Vrijheidsstraat 1. Aanvang 10.30 uur. Sprekers: Ds. J. Veenendaal en Ds. L.W. van der Meij. 's Middags 2 uur: Ds. J.P. Boiten, Ds. C.J. Meeuse voor de Spaans Evangelische Zending en Ds. M.C. Tanis.

Verschijningsdatum komende nummer

Het volgende nummer zal D.V. vrijdag 22 mei a.s. verschijnen, dus een dag later in verband met Hemelvaartsdag. Graag hebben wij de copy binnen woensdag 13 mei. Bij voorbaat hartelijk dank voor de medewerking. Hierina zal ons blad weer elke veertien dagen verschijnen.

Israël-avond in Barendrecht

D.V. donderdagavond 4 mei a.s. zal Ds. C. Sonneveld (pred. Geref. Gemeente te Veenendaal) met Ds. Baruch Maoz (een Messiasbelijdende Jood) een avond verzorgen in de zaal van de Chr. Geref. Kerk te Barendrecht. Ds. P. den Butter zal Ds. Maoz vertalen. De opbrengst van deze avond is bestemd voor het vertalen in het Hebreeuws van het boekje van Ds. F. Bakker "Gebedsgestalten". Er bestaat al een Engelse vertaling die veel aftrek blijkt te hebben in Israël. Leden uit de omliggende gemeenten van Barendrecht zijn van harte welkom.

AvH

Paulus en de Filippenzen (17)

"dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies; en dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid en dat van God"

(Fil. 1:27,28)

Paulus heeft aangespoord - zelfs bevoelen - dat de Filippenzen zullen wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus. Hoe moet dat gestalte krijgen? Dat gaat de apostel nu concreet maken in een drietal toepassingen. De Filippenzen - en wij met hen - doen er goed aan bij het luisteren hiernaar tegelijk te onderzoeken of zij - en wij - aan deze praktische dingen beantwoorden.

Standvastigheid

"Dat gij staat in één geest". Het gaat dus om 'staan'. Paulus doelt op een staan met beslistheid; een staan met de bedoeling om te blijven staan. In 1 Cor. 16:13 spoort Paulus tot hetzelfde aan als hij zegt: "Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk". Dat is de houding van Luther op de Rijksdag van Worms, waar hij die altijd weer zo imponerende woorden sprak: "Hier sta ik, ik kan niet anders, zo helpe mij God, Amen". Dat is stáán. Dat is standvastigheid. Dat wil Paulus ook zo graag bij de Filippenzen zien. En dan niet alleen bij de enkelingen in Filippi. Nee, dit gaat de hele gemeente aan. Daarom richt Paulus zich in dit vermaan ook tot allen. Heel de gemeente dient vast te staan. Daarin dienen ze eensgezind te zijn: staan in

één geest. Zo waren Adam en Eva eensgezind zolang zij nog in de staat der rechtheid waren. Maar daar is na de zondeval niet veel meer van over. Nu is er allerwege aarzeling en onzekerheid als het gaat om de vraag of we in Gods wegen zullen willen wandelen. Nu is de mensheid ook uiteen gevallen en gaat ieder zijn eigen weg. Waar het Evangelie echter een kracht tot zaligheid gaat worden brengt dit Evangelie mensen ook weer tot elkaar, omdat het die mensen ook weer terugbrengt tot God. Ja, dan zijn er nog wel overgebleven zonden, maar daar mogen christenen geen vrede mee hebben. Die moeten worden tegengestaan. Vandaar deze oproep van de apostel om één van geest te zijn in standvastigheid voor de zaak en de eer des Heeren.

Strijdbaarheid

Er is nog een tweede toespitsing. "Met één gemoed strijdende door het geloof des Evangelies". Hier gaat het dus over 'strijden'. Het kan zijn dat Paulus hier, zoals dat op andere plaatsen in zijn brieven ook wel het geval is, verwijst naar wedstrijden, die in de wereld van zijn dagen gehouden werden. In ieder geval spoort hij de Filippijnen aan alle krachten in te zetten en volledig geconcentreerd te zijn op dat ene doel, namelijk het behalen van de overwinning. Dat is van belang voor ieder afzonderlijk. Maar net als bij de vorige aansporing wijst Paulus nu ook weer op de noodzaak, dat de gelovigen samen zich inspannen. Allen dienen zich gezamenlijk in te zetten voor dezelfde zaak. En die zaak is: het geloof des Evangelies. Dat is: de waarheid. Die moet bewaard worden en die moet verbreid worden.

Tussen haakjes, in de tekst staat "door het geloof". Ik zou liever lezen: "voor het geloof". Daarom had ik het zojuist over de verbreiding ervan.

Als het Evangelie ons wat waard is willen we ons er ook voor inzetten. Ervoor strijden. Dat Evangelie komt tot ons met zoveel dierbare beloften. En ook met goddelijke eisen. En in beide ligt het ware leven en het ware geluk. Als we die boodschap gehoord hebben, mogen we die dan voor onszelf houden? Nee, dan past ons de houding van de melaatse mannen van wie we lezen in 2 Kon. 7. Die melaatse mannen kwamen tot de ontdekking dat de Syriërs, die de stad Samaria belegerd hadden, verdwenen waren en dat zij bij hun overhaaste vlucht een grote hoeveelheid voedsel hadden achter

gelaten. Eerst deden die melaatsen zich aan dat eten te goed, maar toen realiseerden ze zich dat ze daar niet goed aan deden. In Samaria waren zoveel hongerende mensen, die schreeuwend behoefte hadden aan voedsel. Aan hen moest de blijde tijding worden gebracht, dat er verlossing was.

Om aan de aansporing van Paulus te kunnen voldoen moeten we verlost worden van de geest van zelfgenoegzaamheid en zelfzucht die ons zovaak nog beheerst. Het zal ons een vreugde moeten worden om anderen de blijde boodschap te brengen.

Moed

Nog een derde toespitsing wordt door Paulus gegeven. "En dat gij in geen ding verschrikt wordt van (of: door) degenen die tegenstaan". We zouden hierbij kunnen denken aan het beeld van een paard dat plotseling een slang op zijn pad tegenkomt en dat vol schrik blijft staan en achteruit deinst. Maar zo hoeven de gelovigen niet verschrikt te zijn. Er is voor hen geen reden tot schrik.

Niet? Maar er zijn toch tegenstanders? Inderdaad. En het aantal van hen die tegenstaan is niet gering. Daar weten ze in Filippi ook van mee te praten. Dat hebben ze nog heel scherp in hun geheugen. Wat een tegenstand kwam er niet toen Paulus in hun midden was en toen de gemeente gesticht werd. Tegenstanders kregen het toen zonder grote moeite voor elkaar dat Paulus en Silas in de gevangenis terecht kwamen. Ja, tegenstanders zijn er altijd.

Maar hebben ze in Filippi ook niet ondervonden dat de mens in feite niets kan uitrichten tegen God. Hoe liep het af met Paulus en Silas? God schudde de aarde en de apostelen kwamen vrij. Ach, is er echt wel reden tot vrees als we op de tegenstanders zien? Zelfs als er een vervolging zou uitbreken en als het leven bedreigd zou worden, dan nog kunnen de vijanden toch alleen maar datgene doen wat God hen toestaat te doen. Wie geleerd heeft de Heere te vrezen behoeft voor medestervelingen niet meer bang te zijn.

Zo geeft Paulus drie specifieke toepassingen van de algemene regel om te wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus. Standvastigheid, strijdbaarheid en moed. Maar wie bezit deze deugden? Niemand van zichzelf. Het zijn genadegaven. Alleen bij de Heere te verkrijgen. Maar als Hij ze bij de Zijnen zoekt, zal Hij dan ook niet gewillig zijn om ze Zelf te werken?

Bewijs van verderf

Wat Paulus over de vereiste moed schrijft, geeft hem tegelijk aanleiding om nog iets meer over de tegenstand te zeggen, die er tegen het Evangelie is. Daar moet de kerk altijd maar weer op bedacht zijn. Tegenstand zal er altijd zijn. Maar als Gods kerk nu eens echt die moed betoont, waar Paulus op doelt? Dan zal dat een dubbele uitwerking hebben. Het zal de tegenstanders een bewijs van hun verderf zijn. En het zal de gelovigen zelf een bewijs van hun zaligheid zijn.

Het heeft dus allereerst effect op de tegenstanders. Voor hen zal de moed van de christenen een bewijs van hun verderf zijn. Met 'verderf' bedoelt Paulus hier het eeuwig verderf. Maar hoe kan de moed van de Filippijnen voor hun tegenstanders het bewijs zijn dat zij verloren gaan? Dat hangt samen met het feit dat de mens een geweten heeft. Dat geldt zelfs van hen die het Evangelie nooit hebben gehoord. Paulus maakt dat duidelijk in Rom. 2:14 vv. "Want wanneer de heidenen die de wet niet hebben, van nature dingen doen die der wet zijn, dezen, de wet niet hebbende, zijn zichzelf een wet; als die betonen het werk der wet geschreven in hun harten, hun geweten medegetuigende en de gedachten onder elkander hen beschuldigende of ook ontschuldigende". Welnu, in samenhang met dat geweten weet de mens dat hij verantwoordelijk is aan God en straf verdiend heeft. God heeft dat afgedrukt in hun geweten.

Als de Filippijnen nu zoeken te leven zoals Paulus dat aangegeven heeft dan moeten ze er op rekenen dat er tegenstand komt. Dan zullen ze worden miskend en beschuldigd en uitgesloten en mogelijk nog erger. Dragen ze dat alles manmoedig en in het geloof in God, dan roept dat bij de tegenstanders een reactie op. Zij zullen in die christenen zien wat zij zelf ook eigenlijk behoorden te zijn. De stem van hun geweten gaat spreken. En ze weten dat zij, omdat ze zo niet zijn, op weg zijn naar het verderf.

Een voorbeeld hiervan hebben we in het leven van Paulus zelf. Hij had een welbehagen in de dood van Stefanus, zoals we lezen in Hand. 8:1. En dat terwijl Stefanus toch biddend voor zijn vijanden gestorven is. Paulus heeft dat meegemaakt. En hij is dat bidden van Stefanus nooit meer kwijt geraakt. Dat heeft hem gedurig achtervolgd. Dat is blijven spreken in zijn geweten. Hij heeft daaruit geconcludeerd, dat hij op de verkeerde weg was. Zijn geweten

sprak. Maar hij wilde er niet naar luisteren. Hij verzette zich ertegen. Zegt de Heere Jezus dat niet tegen hem als Hij hem staande houdt op de weg naar Damaskus? Lees maar in Hand. 26:14. "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? het is u hard tegen de prikkels de verzenen te slaan".

Bewijs van zaligheid

Maar niet alleen op de tegenstanders zal de moedige houding van de Filippenzen uitwerking hebben. Ook op de gelovigen zelf heeft die geloofsmoed effect. Het is hun namelijk een bewijs "der zaligheid en dat van God". God is in hen een goed werk begonnen. Als ze aan zichzelf zouden zijn overgelaten, dan zouden ze zwak zijn en dan zouden ze in hun zwakheid de Heere al lang verloochend hebben. Maar als ze staande mogen blijven is dat omdat ze staande gehouden worden. Het is van God als ze standvastig en strijdvaardig en moedig mogen zijn. Het bewijst dat de Geest in hen werkt. Ziet u wat Paulus bedoelt? Er komt verdrukking en beproeving. En wat gebeurt er? De ware toestand van de ziel wordt onthuld. Dan komt uit of het echt is. De tijdgelovige valt dan af. Dat heeft de Heere Jezus duidelijk gemaakt in de gelijkenis van het zaad. Als Hij het heeft over het zaad dat op steenachtige plaatsen terecht komt waardoor het geen diepte van aarde heeft en dus geen wortels kan maken, past Hij dat toe op degenen die in de dagen van verdrukking of vervolging

afvallen. Ze blijven niet staande. Het was in hun leven dan ook alleen maar oppervlakkig. Ze hadden geen wortel. Maar als het geloof nu een echt geloof is, wat gebeurt er dan? Ja, dat ware geloof kan in dagen van vervolging en verdrukking hevig geschud worden. Het kan ook wel eens zover lijken te komen, dat er niets van overblijft. Maar de Heere, die het goede werk begonnen is en die niet laat varen wat Zijn hand begon, zal er voor zorgen dat het staande blijft. Het wordt zelfs geoefend, gestaald, gesterkt. En zo is het henzelf een bewijs van hun zaligheid. Ziet u wel, dat een leven dat overeenkomt met de waardigheid van het Evangelie niet nalaat invloed uit te oefenen? Woord en wandel van Gods kinderen, mits ze waarlijk overeenkomen met Gods Evangelie, doen wat. Dezelfde gedachte werkt Paulus uit in 2 Cor. 2:15 en 16, als hij het heeft over Gode een goede reuk van Christus te zijn. Een reuke des levens ten leven of een reuke des doods ten dode. Een leven, dat overeenkomt met het Evangelie veroordeelt de ongelovige. Het kan anderzijds ook een sterke prikkel zijn voor anderen om de Heere te zoeken. En waar komt dan het een en ander vandaan? Van God. "En dat van God", zegt Paulus. Dat wil zeggen, dat de Heere bezig is Zijn plan uit te voeren. Dat gaat Paulus uitwerken in het slot van het eerste hoofdstuk van deze brief. Daarover echter een volgende keer.

Den Butter

zaligheid. Hij is de Schat die alleen toereikend is om u en mij rijk te maken. Zo hoort u van Hem elke zondag in de prediking. Zo komt Hij tot u en tot jou in het gewaad van Zijn Woord. Hebt u en heb jij Hem zo nodig gekregen zoals Hij in Zijn Woord tot ons komt? Het geloof zoekt de zaligheid in de Heere Jezus alleen. Buiten Hem is er geen zaligheid. Ook in mijzelf kan ik niets vinden wat kan bijdragen aan mijn zaligheid. Het geloof neemt de Heere Jezus aan als de enige en volkomen Zaligmaker. Het is wellicht goed om te laten zien dat ook onze belijdenis op deze manier spreekt over het geloof. U kunt dat lezen bijvoorbeeld in art. 22 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis. Daar leest u aan het begin: "Wij geloven, dat, om ware kennis van deze grote verborgenheid te bekomen, de Heilige Geest ontsleept een oprecht geloof, hetwelk Jezus Christus met al Zijn verdiensten omhelst. Hem eigen maakt, niets anders meer buiten Hem zoekt." Hier vindt u dezelfde dingen terug. Wie echt gelooft, gaat de noodzakelijkheid en de heerlijkheid van Christus zien.

De noodzaak van het geloof

Wie behouden wil worden, moet geloven. Want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Christus aannemen door het geloof is nodig om in Gods gunst te mogen delen. Alleen in de weg van het aannemen van de Heere Jezus Christus krijg ik recht op en deel aan het kingschap van God. "Want zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven" (Joh. 1:12).

Ik citeer enkele woorden van Guthrie zelf: "De Heere biedt Zich aan om onze God in Christus te zijn. Indien wij het aanbod niet aannemen en alle gedachten aan andere wegen, waardoor wij menen zalig te kunnen worden, niet terzijde stellen, dan kan God tot ons niet naderen. (...) Indien wij het aanbod niet aannemen geven wij God geen antwoord. Bovendien zijn we allen gedoopt in de Naam van Jezus Christus tot vergeving der zonden. Welnu, tenzij wij Christus aannemen zoals gezegd is, vervalsen wij die belijdenis." Guthrie legt er de nadruk op dat er een antwoord moet komen op het aanbod van God. Naar mijn gedachte spreekt Guthrie hier heel eenvoudig en duidelijk de Schrift na. Guthrie laat zien hoe het ervoor ons persoonlijk op aan komt om te geloven. We moeten door een waar geloof

Des Christens groot interest (10)

De vorige keer hebben we gezien hoe Guthrie spreekt over het gebod om te geloven. Dit gebod om te geloven betekent absoluut niet dat wij in staat zouden zijn om zelf te geloven. Dit gebod wijst ons ongelooft aan als schuld en wil ons uitdrijven naar de Heere, Die het geloof werkt door Zijn Geest en Woord.

Door het geloof aannemen

In het tweede hoofdstuk van het tweede deel gaat Guthrie nog wat dieper in op de betekenis van het aannemen van het aanbod van God. Het aannemen van de Heere Jezus door het geloof betekent dat we van harte instemmen met de manier waarop God zondaren zalig maakt. Deze omschrijving komen we vaker bij Guthrie tegen. Het echte geloof stemt in met Gods wijze van zalig maken. God maakt zondaren

zalig door de Heere Jezus Christus. Het aannemen van Christus als Zaligmaker betekent dat wij afzien van al onze eigengerechtigheid. We stemmen er mee in dat God niets in ons vindt wat Hem behaagt. Onze eigengerechtigheid als middel tot de zaligheid, is niet toereikend. We gaan de Heere Jezus Christus hoogachten en Hem waarderen als de enige Schat die in staat is om zondaren echt rijk te maken. We gaan op Hem vertrouwen, Die de enige weg tot zaligheid is. We gaan Christus aannemen zoals Hij in het Evangelie wordt aangeboden.

"De mens voegt zich naar deze Middelaar, zoals God Hem voorstelt in het Evangelie met de begeerte de last van ons hele bestaan op Hem te leggen". In het Evangelie wordt de Heere Jezus aangeprezen als de enige Zaligmaker. Buiten Hem is er geen leven en

aan de Heere Jezus verbonden zijn. Het gaat er in ons aller leven om dat we Hem persoonlijk kennen. Wanneer we niet geloven in de Heere Jezus Christus, zijn we kinderen van het Koninkrijk die buiten geworpen zullen worden. Opnieuw gebruikt Guthrie het woord 'plicht'. Het is onze plicht om te geloven. "Iedereen die tot de jaren des onderscheids is gekomen, is verplicht zijn eigen verloren toestand ter harte te nemen en Gods genade, aanbod van vrede en zaligheid aan te nemen". Wil Guthrie hiermee dan zeggen dat wij zelf kunnen geloven? Vandaag kun je zo'n eenzijdige verkondiging van het Evangelie overal horen. Aan de mens wordt het vermogen toegekend om zelf te geloven. Geloven wordt vooral gezien als een keuze die ik zelf doe. Ik moet geloven. Als ik niet geloof, kan God niets met mij doen. Het gevaarlijke van zo'n visie is dat er niet meer wordt gezegd. Het is vooral voor jullie, jonge mensen, van belang om alles te toetsen aan de bijbel. Wanneer we luisteren naar wat Guthrie zegt, benadrukt hij aan de ene kant het gebod om te geloven. Dit gebod moeten we helemaal laten staan. Ook in de prediking mogen we niets van dit gebod om te geloven afdoen. Maar Guthrie zegt aan de andere kant er tegelijk bij dat al deze woorden die ons oproepen tot geloof, geen uitwerking zullen hebben totdat God Zijn Geest uitgiet uit de hoogte. Het gebod om te geloven, wil niet zeggen dat wij zelf kunnen geloven. Wanneer je met je verduisterd verstand hierover nadenkt, kom je er niet uit. Hoe kan de Heere oproepen tot geloof, terwijl wij zelf niet kunnen geloven? Het gebod tot geloof wil ons uitlokken om tot de Heere te gaan met het gebod om geloof. Guthrie zegt dat de predikers van het Evangelie dit gebod de mensen op het hart moeten binden "om de Heere geen rust te geven totdat Hij die Geest zendt, die Hij geven zal aan hen die Hem daarom bidden" (Luk. 11:13). Deze laatste woorden van Guthrie zijn pastorale woorden om aan zondaren leiding te geven. We mogen tot de Heere gaan om geloof. Is dat de uitwerking in ons leven van de prediking die ons gebiedt te geloven? Kunnen we de Heere niet meer met rust laten? Of laat u en jij de Heere nog met rust? Je leeft rustig verder. Je bent onbekeerd en je kunt jezelf het geloof niet geven. Daarmee denk je de waarheid van Gods Woord aan je eigen kant te hebben. De prediking wil ons uitdrijven tot de Heere zodat we de

Heere niet meer met rust laten totdat Hij door Zijn Geest in onze harten werkt. De Heere heeft beloofd dat Hij Zijn Geest wil geven degenen die Hem daarom bidden. Het is nooit te vergeefs om de Heere te zoeken en Hem te bidden om de Heilige Geest, Die het geloof werkt. In onze gebeden mogen we pleiten op deze beloften van de Heere en op de trouw aan Zijn eigen Woord. De Heere wil ons er toe uitnodigen om te komen tot Hem met Zijn eigen beloften. Want de Heere wil Zijn eigen beloften vervullen in ons leven. Waar een zondaar als een smekeling voor de Heere knielt met Zijn eis en met Zijn belofte, daar zal de Heere Zijn Geest geven.

Laat de Heere niet met rust, ouderen en jongeren. Is het ons gebed: Heere, ik laat u niet gaan tenzij dat gij mij zegent? Heeft het gebod van God om te geloven ons tot de Heere gebracht?

Geen oppervlakkig geloof

Wanneer Guthrie zo over het geloof spreekt, bedoelt hij niet dat het geloof een oppervlakkige zaak is. Er zijn mensen die al gauw en ondoordacht zeggen dat zij instemmen met de weg van de zaligheid in de Heere Jezus Christus. "Deze mensen bedriegen zichzelf en beelden zich in het (nl. de plicht om te geloven) gedaan te hebben." Het is van belang om te laten zien uit de Schrift wat er gebeurt als de Heilige Geest ons leert geloven. Deze dingen die Guthrie nu gaat noemen, wil hij niet als voorwaarden zien, die ons bekwaam zouden maken om tot Christus te gaan. Het is eerst van belang dat wij onze natuurlijke staat ter harte nemen. Dat betekent dat wij ons gaan realiseren wie wij van nature zijn. We zijn opstandelingen tegen God. De toorn van God rust op ons vanwege onze zonden. We moeten ons realiseren dat de dreigingen in de bij-

bel aan ons geadresseerd zijn. De Heere zegt bijvoorbeeld in Zijn Woord: "Vervloekt zij, die des Heeren werk bedrieglijk doet" (Jer. 48:10). Wij moeten dan beseffen dat dit ons treft. Wij bidden zonder ons hart. wij luisteren met veel traagheid en afdwalingen naar Gods Woord. Wij dienen de Heere vaak alleen maar uiterlijk en oppervlakkig. ook al onze eigen gerechtigheid is niet aangenaam in de ogen van God. Tot het echte geloof behoort, dat wij ons realiseren dat wij van nature onder de toorn van God liggen. Wij kunnen dan niet meer onbekommerd over onze zonden en schuld heenleven. Voorheen konden we dat wel. We hadden weleens last van de zonde, maar het bracht ons nooit tot de Borg Jezus. Nu durven we niet meer verder te leven zonder de Heere Jezus te kennen als Borg. We gaan ons haasten om de Heere Jezus te kennen. We durven dit niet meer uit te stellen.

Guthrie wil hier geen trap of mate voorschrijven. Dat kan ook verschillend zijn. Maar hij wil hier laten zien dat ieder die in de Heere Jezus Christus leert geloven, ondervindt dat hij buiten Christus verloren is vanwege zijn zonden. Het echte geloof is geen oppervlakkig geloof, waar de kennis van de zonde er maar een beetje bij hangt. "Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn" (Matt. 9:12). Het Evangelie scherpt ons in dat wij buiten Christus verloren zijn. Wanneer wij andere dingen belangrijker vinden dan het kennen van Christus, beseffen wij niet in wat een groot gevaar we ons bevinden. Als u Christus niet kent, zie dan in hoe erg het met u en jou gesteld is. Geeft uzelf geen rust maar laat u uitdrijven tot Hem, Die al uw zonden kan en wil vergeven in Zijn bloed.

H. Polinder

Ontmoetingsdag Sliedrecht

Toespraken

Uw schoonheid zeer te loven

Pasen ligt achter ons. Hebt u op het Paasfeest de Koning gezien, de Koning in Zijn schoonheid? Daar spreekt de profeet Jesaja van, en wel Jesaja 33 : 17a: "Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid" De God, tegen Wie wij gezondigd hebben, komt met deze heerlijke toezegging. Hij, Die ons rechtens kan wegwerpen, nadert tot

ons met deze rijke belofte. Hoe zeggen sommigen: ik weet niet of God mij wil zalig hebben? Vanwege dat, wat de Heere toezegt, kunt u dat nooit zeggen of denken. Hij is de Heere - Ik zal zijn, Die Ik zijn zal - Die in de weg van uw gebed Zijn Woord waarmaakt. Hij is immers geen man, die liegen kan? Hij is toch een Waarmaker van Zijn Woord? Al Zijn beloften zijn ja en amen in Christus Jezus! We zien van-

daag zoveel. Er zijn er, die uren voor de televisie zitten, om zoveel mogelijk te zien. Waarlijk ons oog wordt niet verzadigd van zien. Doch straks sluiten zich onze ogen en zien we de dingen van beneden niet meer. Maar als we hier de Koning in Zijn schoonheid hebben gezien, dan zullen we Hem straks eeuwig zien, van aangezicht tot aangezicht. Daarom, wat is het rijk als we in dit leven de Koning zien in Zijn schoonheid. Onze Statenvertalers hebben het woord, Koning geschreven met een hoofdletter. Echter, het gaat hier allereerst over koning Hizkia. Het was in de tijd van de belegering van Jeruzalem door Rabsaké. O die spotte de generaal met de God van Israël. O die grote nood in Jeruzalem. Hizkia had zijn koninklijk gewaad gescheurd en zich met zakken bedekt. Het was geworden een koning zonder luister, een speelbal van de grootmachten. In die situatie mocht Jesaja tot de inwoners van Jeruzalem spreken: "uw ogen zullen de koning zien in zijn schoonheid." Dat betekent: Hizkia zal hersteld worden in al zijn luister en majesteit. Hoe is dit woord door God vervuld; in één nacht honderd vijf en tachtig duizend soldaten van het Assyrische leger door een engel uit de hemel met het zwaard omgebracht en Hizkia werd hersteld in al zijn waardigheid en uitermate verheven. Toch hebben we niet slechts aan Hizkia te denken. Het laatste vers van genoemd hoofdstuk spreekt van het Messiaanse rijk, van het koninkrijk der hemelen. Als vanzelf denken we aan dé Koning, de Koning Die van Israëls God gegeven zou worden, aan Koning Jezus. Hij is dé Koning, de Koning der koningen, de alleen-Koning. De Vader heeft de Zoon alle ding overgegeven. Hij is de Koning der wereld. Hij is de Koning van het volk van de Heere, Sions Koning. Wat glans, wat majesteit, hebt Gij, o God, deze Koning bereid! Jesaja's profetie is ten dele vervuld. Het Kind in Bethlehems krib is de Koning in Zijn schoonheid. O zeker, Hij had geen gedaante noch heerlijkheid. Alle koninklijke luister was weg. Toch is Hij de Koning in Zijn schoonheid.

Hij is immers waarachtig God én waarachtig en rechtvaardig mens. Hij is God én mens - Immanuël. Zo is Hij de Koning in Zijn schoonheid. Zo is Hij veel schoner dan de mensenkinderen. Hij de Profeet, de Priester en de Koning. Schoon is Hij in heel de staat van Zijn vernedering, in Zijn lijden en sterven, als Hij is in Gethsemané, op

Gabbatha, op Golgotha. Als Hij Zijn bloed stort om Zijn bruid los te kopen, om haar te kunnen reinigen. Schoon is Hij in de staat van Zijn verhoging, in Zijn opstanding, Zijn hemelvaart, Zijn zitten aan de rechterhand van God. Schoon is Hij in Zijn werk in de hemel, als de pleitende Borg, als de biddende Hogepriester. Schoon ook in Zijn op koninklijke wijze beweldadigen vanuit de hemel. De Koning, Die tegelijk Borg is, en Middelaar, en Verlosser, en Zaligmaker; een Koning, Die de fontein is van genade. Deze Koning nu zal wederkeren. De profeet Jesaja bedoelt dat uiteindelijk.

Hij komt op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. Hij, de Koning in Zijn schoonheid. Dus niet meer in de gestalte van een dienstknecht. Maar in koninklijke majesteit en luister, op Zijn witte troon, omstuwd door al de engelen. Ten volle de Koning in Zijn schoonheid. Deze Koning nu zal gezien worden. En om dat zien gaat het hier. Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. O zeker, de volle vervulling van dit woord wacht nog.

Toch wordt de Koning in Zijn schoonheid reeds gezien. De herders in de kerstnacht hebben gezien, en Simeon in de tempel; bij het zien van zoveel schoonheid zijn ze in verwondering gaan aanbidden. En ook Johannes getuigt van Zijn schoonheid: "wij hebben," zo zegt hij, "Zijn heerlijkheid aanschouwd." Echter, ze hebben niet slechts met de natuurlijke, de lichamelijke ogen gezien. Velen hebben Hem, toen Hij op aarde was, gezien. Doch ze hebben Hem niet gezien in Zijn schoonheid. Het gaat hier om geestelijk zien, om zien des geloofs. In de achterliggende periode is Hij getoond in de prediking. Op het Kerstfeest, op Goede Vrijdag, met Pasen. Maar als wij het moeten doen met onze ogen, dan gaan we aan Hem voorbij. Dan zien we in Hem niet de Koning in Zijn schoonheid. Dan is Hij niet schoon, niet aantrekkelijk, niet behaaglijk voor het oog, niet begerenswaard.

De oorzaak daarvan is, dat we geestelijk blind zijn, omdat we niet kennen het zien des geloofs. Hoe noodzakelijk is het werk van de Heilige Geest. Hij geeft ogen om te zien. Hij werkt het zien van het geloof.

Weet u, de Heilige Geest ontdekt aan de diepte van de verlorenheid. In die weg wordt het Kerstkind, Dat zo laag kwam, de Koning in Zijn schoonheid. De Heilige Geest overtuigt van zonde en schuld. Al mijn betaalmiddelen rol-

len mij door Hem uit handen. Ik ga zien mijn vuile kled. Ik geworden door eigen schuld zonder gedaante, zonder heerlijkheid. O dan wordt de Borg aan het vloekhout de Koning in Zijn schoonheid. De Heilige Geest laat zien, dat ik gekneld ben in banden van de dood. O die Christus, Die opstond, wordt zo de Koning in Zijn schoonheid. De Heilige Geest doet mij een streep halen door mijn bidden.

O de Christus, Die ten hemel voer om Zijn bloed voor het aangezicht van Zijn Vader te brengen, en om daar doorboorde handen op te heffen. Hoe wordt Hij de Koning in Zijn schoonheid! Er zit balans, evenwicht tussen hoe u uzelf ziet en hoe u Hem ziet. Hoe meer u ontdekt wordt aan wie en wat uzelf bent, des te meer gaat u Hem zien als de Koning in Zijn schoonheid. Dat zien heeft dan betekenis van zaligmakend zien. Wie Hem nog niet ziet als de Koning in Zijn schoonheid, heeft nog niet zichzelf leren zien. Straks zult u zien het Lam, Dat toorn. O bid toch om de Heilige Geest, Die u is toegezegd. Bid toch om de vervulling van Gods toezegging: "Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid." Wat een pleitgrond geeft de Heere hier!

De schoonheid van de Koning is zeer te loven. Dat begint hier reeds. Dat is straks volmaakt. Als de bruid haar Bruidegom zal zien. Van aangezicht tot aangezicht!

Ds P. van Zonneveld

Leven uit Goede Vrijdag en Pasen.

Beste vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, mag ik eens vragen: Leeft u eigenlijk wel echt?

Dat is ook een vraag zeg je misschien? Maar toch met nadruk: leeft u eigenlijk wel echt? En jullie, jongens en meisjes, leven jullie eigenlijk wel echt? En in verband daarmee en niet minder met klem: bent u, ben jij eigenlijk al gestorven? Ja, dat is ook wat! Leef je al wel echt en ben je al gestorven?

U ziet ons hier toch zitten in de kerk, allemaal levende mensen; allemaal nog in het land der levenden. Ja, en toch, en toch en met name na Goede Vrijdag en Pasen: leeft u eigenlijk wel echt? En bent u en ben jij, zijn wij eigenlijk al gestorven? Immers het échte wáre leven, dat is niet dit leven hiér. Dat gehaaste tijdelijke leven, of het godsdienstige- en kerkelijke leven en wat je erbij zult kunnen of willen halen. "Ik ben de Opstanding en het

Leven" zegt de gestorven maar ook opgestane Paaskoning. "Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven; maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem." "Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus Die Gij gezonden hebt." Dan vraag ik weer, het komt al wat dichterbij hè! Leeft u eigenlijk wel echt? En dat echte ware leven, geliefden, wordt juist geleerd en beleefd in de weg van het sterven. Gods ware levend gemaakte kinderen hebben een stervend leven gekregen, om juist in dié weg in beginsel en al meer het echte ware leven te zoeken en ook te leren kennen. In Hem en door Hem, Die het Leven is en waarvan u met de Pasen misschien wel gezongen hebt:

"Mijn hart roept uit tot God, die leeft, En aan mijn ziel het leven geeft."

Van nature dood, al zijn we springlevend en kerngezond. Dood, geestelijk dood in de zonden en de misdaden. Begraven achter die zware grote voor-gewentelde steen in het graf van de zonde en van de dood. Kwam u er al achter? En van onszelf uit ook niets anders toch dan eigenlijk alleen de eeuwige dood naar recht verdiend en voor ogen. En nu was het Goede Vrijdag en Pasen. En we houden deze ontmoetingsdag vlak ná Goede Vrijdag en Pasen. Dat is geweldig groot, dat we de heilsfeiten weer mochten gedenken en ze weer mochten verkondigd en voorgesteld worden. Wat is dat groot, wat is dat geweldig! Maar hoe groot ook, het komt op de persoonlijke beleving ervan aan.

Heilsbevindelijk iets van Goede Vrijdag en Pasen in je hart beleven door de wederbarende, levenwekkende en levenversterkende genadekracht van de Heilige Geest, Die het uit die gestorven en ook opgestane Levensvorst neemt om het in zichzelf dode en ook na ontvangen genade ook vaak nog zo dodige en dorre en doodse zondaren te verkondigen en deelachtig te maken bij de aanvang en bij de verdere voortgang al meer en meer. Kent u dat? Weet u wat dat is? Iets van de heilshistorische feiten door de Heilige Geest heilsbevindelijk (en dan gaat het niet om de trap en de mate) ervaren in je hart bij de aanvang en bij het ouder worden en verder komen ook al meer en al dieper? In jezelf al meer alleen de dood maar vinden. Maar ook nu juist in die weg al meer het leven in Hem, de Levensvorst, Die ook vanuit het open graf nog zegt: "Ik leef en gij zult

leven!" Ik had gedacht, dat het goed kon zijn om daar vanmorgen wat nader en dieper met u op in te gaan. En ik wil dat graag doen vanuit het Woord van God uit Galaten 2 vers 20:

"Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft."

Hoort u wel, ouderen, en jongens en meisjes, horen jullie het ook? Ik leef! Dat zegt Paulus. Hij mocht echt leven en hij zegt er meteen bij wat dat is en wat dat betekent heel konkreet. "Doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij!" Christus was ten diepste zijn Leven geworden. Aan Hem had hij het echte ware leven te danken. In Hem het mogen vinden. Uit Hem mocht hij leven. Door de bediening van de Heilige Geest bij de aanvang en telkens weer en al meer leven uit Christus. Die Christus, de Gezalfde, de Zone Gods, de Zaligmaker, was het geheim, het leven van zijn leven geworden. "Niet meer ik, maar Christus leeft in mij." Zijn hele leven werd ten diepste beheerst en doortrokken en bepaald door en vanuit die Christus. En het heil van Gods genade in die Gezalfde, in die Gegevene van de Vader. "Ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." In zijn hart, in zijn leven. Die Christus en dat heil van Gods genade in hem was voor Paulus echt en ook al meer hèt leven; de levensbron, de levenskracht, het levensgeheim, het levensdoel ook voor Wié hij leeft, geworden. Christus stond in zijn leven centraal. Christus, het Leven van zijn leven. En jongens en meisjes, ouderen, dát is het nu eigenlijk. Want we zeggen het weleens vaak zo en het is waar, wat is dat diep en toch treffend gezegd: buiten die Jézus is er eigenlijk geen leven. "Wie de Zoon heeft, heeft het leven!"

Maar wie de Zoon van God niet heeft, die heeft het Leven nog niet!" Jongens en meisjes, nogmaals al ben je springlevend en kerngezond en heb je hier het leven nog voor je (en doe je best en je hebt een taak en een roeping en een opdracht ook hier), maar als dít leven nu alléén je leven is, hèt leven voor je is, wat is het dan arm, nameloos arm. Midden in het leven door de dood omvangen. Gewoon al, je kunt elk ogenblik sterven, zo weggerukt worden. Wat heb je dan? Maar ook geeste-

lijk: van nature allemaal dood! Niet maar ziek of wat gehandicapt of hulpbehoevend, maar dóód, geestelijk dood in de zonden en de misdaden. En uit onszelf niets anders dan de eeuwige dood naar recht verdiend en voor ogen. Dood! Ook al zitten we zondag aan zondag onder het Woord der waarheid, het Woord des levens. "Wat dunkt u van de Christus?" Jongens en meisjes, wat betekent de Heere Jezus voor jou? Hebt u, hebben jullie, jongelui, in de Heere Jezus Christus je leven al echt leren zoeken en vinden? Dat mocht Paulus getuigen. Dat had hij geleerd. Hoe dan? Heb je er belang bij? Zit je er zelf misschien weleens mee? Het leven, hoe had hij dat geleerd? In de weg van het sterven! Ja, in de weg van het sterven! "Ik ben met Christus gekruist." Allereerst weer heilshistorisch. Paulus mocht dat zien en ook voor zichzelf geloven: toen de Heere Jezus daar op die Goede Vrijdag stierf aan dat kruis, stierf ik eigenlijk ook in Hem. Ik was in Hem begrepen; plaatsbekledend, borgtochtelijk; toen Hij daar stierf aan dat kruis van Golgotha, de vloekdood stierf aan dat kruis, was ik zo in Hem begrepen, in Hem geborgen; was Hij zo mijn plaatsbekledende Borg, toen stierf ik eigenlijk ook in Hem. In Hem begrepen. Hij droeg daar mijn schuld, mijn vloek. Hij stierf daar mijn dood, die ik zo eeuwig verdiend heb vanwege mijn zonden, vanwege mijn schuld tegen die Heilige Wet van God.

Alleen de vloek, ja de vloekdood verdiend voor eeuwig. Aan dat middelste kruis: ben je zó nog op Golgotha geweest in de lijdensweken? Aan dat middelste kruis moest ik eigenlijk hangen. En u weet wel: dat was de meest erge, de meest smadelijke en smartelijke dood, die er was.

De kruisdood. Een kruiseling, jongens en meisjes, hing daar tussen hemel en aarde in. In de hemel geen plaats, op de aarde geen plaats meer; dan blijft er maar één plaats over waar je nu wel thuis hoort en dat is in de hel; dat is in de eeuwige verdoemenis. Heere, dat heb ik verdiend!

Daar moest ik eigenlijk hangen. Die vloek moest ik eigenlijk dragen voor eeuwig. Die dood moest ik eigenlijk sterven. Maar nu dat wonder van genade: in Christus ben ik dan gekruist, ben ik dan gestorven. Hij droeg mijn vloek; Hij stierf mijn dood onder het eisend recht van God; Hij voor mij, ik in Hem. "Ik ben met Christus gekruist en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij." En dat wordt

geleerd, zeg ik, in de weg van het sterven. "Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." Paulus had dat leven leren kennen in Christus in de weg van het sterven. Sterven namelijk dóór de wet, vóór de wet. Daar is veel over te zeggen.

Twee trekken vanmorgen alleen maar. Allereerst weer dat heilshistorische. Toen Christus daar stierf onder de eisen van Gods heilige wet en Gods heilig recht. Want de wet veroordeelt, de wet eist voldoening, de wet beschuldigt, de wet klaagt aan, de wet vraagt om straf, om de vloek, om de dood. De bezoldiging der zonde is de dood naar het recht van God. Maar nu is Christus daar voor mij vóór die wet en onder die éis van de wet gestorven. Hij heeft aan die wet voldaan. Hij in mijn plaats. Ik in Hem begrepen. Hij stierf voor mij aan de wet, onder de eisen van de wet.

Hij voldeed aan de wet voor mij, en ik in Hem. Maar met name ook hier dat heilsbevindelijke element. Dat heb ik nu geleerd zegt Paulus door de wet. Juist door de wet en de eisen van de wet. En die wet, die ook voldoening eist. Juist door die wet is er in Paulus' leven plaats gekomen voor die Christus en voor dat leven in Hem en door Hem. Juist door de wet en de eisen van de wet en daaraan niet te kunnen voldoen. Mijn schuld en mijn zonden, mijn vloekwaardigheid leren zien en kennen voor de heilige wet van God. Zó maakt de Heere door Zijn Geest plaats bij de aanvang en al meer voor de Christus, voor de Heere Jezus en het leven in Hem en uit Hem. Door de wet wordt dat geleerd. En u weet: het gaat ook in dit verband hier om de grote vraag hoe een zondaar nu eigenlijk weer rechtvaardig kan zijn voor God. En met alle klem (evenals ook in de Romeinenbrief, zo ook in de Galatenbrief) heeft Paulus het ook die Galaten verkondigd en voorgesteld, dat uit de werken der wet geen vlees, geen mens rechtvaardig kan of zal worden voor God. Maar alleen door het geloof in Jezus Christus. En dat is geen stukje theorie; dat is geen theologische dogmatische stelling van Paulus. Dat heeft hij bevindelijk, zielsbevindelijk geleerd. Wat heeft die Paulus geprobeerd om door de wet en de voldoening aan de eisen van de wet zichzelf een gerechtigheid voor God op te bouwen. Het zit in ons aller hart! Ook nog na ontvangen genade. Dat moet je óók nog afleren, aan leren sterven. Nog eens Paulus! Wat heeft Paulus geprobeerd om juist door de

wet en het voldoen aan de wet, het leven naar de wet, zich een eigengerechtigheid op te bouwen.

En hoe méér hij dat probeerde aan de wet te voldoen, hoe meer de wet hem ging veroordelen; hoe meer hij door de wet beschuldigd werd; hoe meer hij door de wet zichzelf ging kennen. Hoe meer hij probeerde om naar de wet te leven en door de wet gerechtvaardigd te worden, hoe vaster hij liep. En hoe meer hij erachter kwam: in die weg zal nooit enig vlees rechtvaardig kunnen zijn voor God. Dat heeft hij juist geleerd door de wet. Die wet, die hij zocht en probeerde te onderhouden om zich zo een gerechtigheid voor God op te bouwen. Juist door die wet, die maar beschuldigde, veroordeelde, aanklaagde en voldoening eiste: betaal mij, betaal mij! Juist door die wet kwam Paulus erachter: het zal zo nooit kunnen. Juist door die wet en de eisen van de wet heeft hij leren sterven aan de wet. Ook in die zin om het nu niet meer van die wet te verwachten. Om het niet meer in de weg van de werken van de wet te proberen. Daar heeft Paulus aan leren sterven. Dat heeft de Heere hem al meer afgeleerd. Hij was met Christus gekruist. Dat was begonnen op die weg daar vlak bij Damascus. Begonnen! Niet meteen alles ten volle. De Heere leert Zijn kinderen niet alles op één dag. En Hij leert de één soms ook in drie dagen, waar een ander misschien wel drie jaar of nog langer over doet. Dat is Zijn vrijmachtig welbehagen. Laat dat maar aan de Heere over. Maar daar is het begonnen. Toen Paulus levend gemaakt werd, begon hij meteen te sterven. Dat is vreemd? We hebben net gezongen uit Psalm 45. In die Psalm lees je ook van dat zwaard. "Gord, gord, o Held, Uw zwaard aan Uwe zijde, Uw blinkend zwaard, zo scherp gewet ten strijde." Zeg jongelui, ouderen, heeft dat zwaard u, jou weleens getroffen? Misschien zondags onder een preek. Daar zat je ergens op een galerij of weet ik waar en het was raak! Als de oude mens in de wedergeboorte de doodsteek krijgt, dan begint de mens meteen te leven. En omgekeerd, als hij echt begint te leven, gaat hij juist sterven. Dan krijgt hij een stervend leven. Iemand, die aan het kruis hing was nog niet meteen helemaal dood. Dat kon soms nog dagen duren. Het moest ook bespoedigd worden bij die twee moordenaars..... Ze waren nog niet eens gestorven. Die beul wist er wel raad mee om de dood te bespoedigen. Maar wie weet hoelang ze anders hadden

kunnen hangen daar, voordat de dood kwam. Een langzame dood, een marteldood, maar wel een zékere dood. Die aan het kruis hing, kwam er nooit meer af, die moest sterven, die stond ten dode opgeschreven. Dat kon niet anders. Een gekruisigd leven, dat is een stervend leven.

Maar léven. Sterven ook nog na ontvangen genade al meer aan de wet. En om in de weg van de wet de gerechtigheid voor God op te bouwen. Afleren! Daaraan sterven. Daar juist ook al meer de dood in leren vinden. Door de wet sterven aan de wet. Het kan in die weg nooit. Dat is een les: het kan in die weg nooit. Maar o wonder! Nu hóéft het in die weg ook niet meer. Want ik ben met Christus gekruist, in Hem gestorven. Zijn kruis, mijn kruis; Zijn vloek, mijn vloek. Zijn dood, mijn dood. Zijn leven, mijn leven. Kun je een eindje mee? Kent u dat in uw eigen leven? De beleving dus van Goede Vrijdag en Pasen bij de aanvang en al meer. Een stervend leven. "Want ik ben door de wet voor de wet gestorven, opdat ik Gode leven zou." Zo juist dóór die wet stervend áán de wet en vóór de wet ga je al meer het leven zien en vinden in Hem, de Levensbron, de Levensvorst, het Leven Zelf, het leven van mijn leven. En dat is zo, in de genade raak je hier op aarde nooit uitgeleerd. Dat gaat door tot het eind toe. Het begon bij Paulus daar op de weg naar Damascus. Wat heeft hij toen geleerd, juist al meer en meer: "opdat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding; en de gemeenschap Zijns lijdens; Zijn dood gelijkvormig wordende." Dat is het. Meer en meer! In beginsel mocht hij die Christus al kennen en die opstandingskracht.

Maar méér en méér. Wat een wonder, op die school van de genade kom je nooit klaar. Zeg jongelui, er is er óók nog nooit één door de Heere van die school afgestuurd al zijn ze soms nog zo hardleers. Al komen ze zelf er ook hoe langer hoe meer zo achter, dat ze zo hardleers zijn. Wat een wonder! Dat hij er nooit één van die school der genade afstuurt.

Waar Hij één keer begint, daar gaat Hij dóór. Een stervend leven!

Mag ik het eens zo zeggen, Gods kinderen staan als het ware weleens aan hun eigen sterfbed. Gods kinderen moeten al meer achter hun eigen begrafenis aan. Ze moeten er zelf met hun ik ("niet meer ik") hoe langer hoe meer aan! Al meer de dood in, om juist in die weg al meer het leven te zoeken en te vinden en zien in Hem de Koning

in Zijn schoonheid! "Beminnelijk Vorst, Uw schoonheid hoog te loven, gaat al het schoon der mensen ver te boven." Zodat dat van daaruit ook hier je hele verdere leven als het ware als een zuurdesem doortrekt en bepaalt en beheerst. Misschien zit er een jongen of een meisje in de kerk, die zegt: nu ja dominee, dat zal wel zo wezen allemaal, maar het is allemaal zo geestelijk en zo innerlijk. En je staat toch maar in de praktijk van het gewone alledaagse leven en je bent jong in deze tijd, in deze maatschappij, in deze wereld. Je moet toch ook vooruit. Wat doe je daar dan mee? Alles! Jongelui, als je vandaag één ding juist nodig hebt is het dát wel. Dan ga je juist ook van binnenuit de zin, de kracht, het uitzicht, het perspectief ook in je jonge leven zien, nogmaals, dan gaat dat je hele leven verder ook in de praktijk, vaak de harde praktijk van het leven van elke dag, als een zuurdesem doortrekken en bepalen.

Het staat er zo treffend: "en hetgeen ik nú in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God." Hetgeen ik nu in het vlees leef. Paulus leefde ook nog in het vlees; nee, niet meer náár het vlees, dat zondige, verdorven vlees; dat niet meer. Maar nog wel in het vlees. Dat wil hier zeggen: gewoon je "vleselijke", lichamelijke, natuurlijke alledaagse leven. Hij was nog in het vlees. Hij was in die zin nog niet gestorven. Hij leefde hier nog op deze aarde. Hij had nog een taak. Maar in dat gewone alledaagse leven was er een bepaald geheim, een kracht die hem dreef en die hem bezielde en die dat hele leven bepaalde, namelijk dat geloof in die Zoon van God. "Hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof van de Zoon van God." Dat is wat! Die bekering, jongens en meisjes, en dat nieuwe leven had Paulus niet wereldvreemd gemaakt. Hij zat ook niet met een boekje in een hoekje gedrukt. Neen! Hij had nog een taak, een roeping. Jij ook! En woeker met je talenten; misschien moet je wel examen doen; of je zoekt een baan straks: bidden, jongens, meisjes; op de knieën. Dat de Heere je de weg wil wijzen. Maar dan juist ook in het gewone alledaagse leven die kracht, dat geheim: "dat leef ik door het geloof van de Zoon van God." Wat een Naam hè, de Zoon van God! De Eeuwige, de Almachtige, die grote Zone Gods. God uit God en Licht uit Licht. Dat beheerste zijn hele leven. Daar leefde hij uit, daar leefde hij door, daar leefde hij ten diepste ook

vóór. Dat was zijn lust en zijn leven, die Heere te dienen; voor Hem te leven en op Hem zijn vertrouwen te zetten. Het geloof in de Zone Gods. Dat geloof, dat is ook dat geloofs-vertrouwen: in alles vragen náár en rekenen mét, maar ook vertrouwen óp de Heere; en je hulp en troost en kracht en alles ook zoeken bij de Heere en ín Hem. En met eerbied gezegd: daar had hij ook alle reden voor. Als hij daaraan dacht, dan kon Paulus het soms niet op. Paulus, dat betekent: de kleine! Dan was hij weleens zo klein, dan smolt hij weleens weg; dan kon hij het niet op. Dan zegt hij: "dat leef ik door het geloof van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij heeft overgegeven."

O, het is waar hoor! Gods kinderen leren óók: ik heb Hém lief! "God heb ik lief." "U al mijn liefde waardig schatten." Mag je het weleens van harte meezingen? Heb je er al zin in gekregen om die Koning lief te hebben en te dienen als die opgestane Paas-koning? Dan zegt Hij óók na Pasen: heb jij Mij lief? Ook al durf je dan nog niet te zeggen dat je bekeerd bent, dat je een nieuw hart hebt, dat je een kind van God bent. Maar zou je dan soms weleens als het ware stiekem onder de bank je vinger op willen steken: "Heere, dat weet U toch? Daar gaat mijn hart naar uit." Ja? Heb je er al zin in gekregen jongelui? Paulus zegt: dat wonder! Hij is het zo waard! Hoe is dat nu toch mogelijk? Mij, een schuldige, een onwaardige, een vijand, een vervolger zelfs, die eertijds meende Gode een welbehagen te doen door de gemeente van Christus te vervolgen, uit te roeien; mij! Hij de Zone Gods, zo groot, zo heilig, zo machtig, mij, schuldige, vuile, onwaardige zondaar; Hij heeft, hoe is het toch mogelijk, dat is een wonder: Hij heeft mij liefgehad! En Zichzelf voor mij overgegeven tot in de kribbe, tot aan het kruis, tot in de vloekdood, tot in de angsten, de smart van de hel in die bange ure van Godsverlating. "Mijn God! Mijn God!, waarom Mij verlaten?" Dat wonder was voor Paulus zó groot, dat kon hij dan bij tijden niet op. Dat maakte hem zo klein; daar smolt hij onder weg. Dan was dat ook zijn lust en zijn leven geworden om die Koning ook te dienen, om voor Hem te leven. Dat leef ik, dit leven hier, door het geloof van de Zoon van God, Die mij liefgehad heeft en Zichzelven voor mij overgegeven heeft. Wat een gave! Wat een overgave! U hebt misschien ook zo'n formulier gekregen voor die

orgaandonatie. En dan moet je toch een beslissing nemen. Wat beslis je? Persoonlijk voor Gods aangezicht beslissen. Ik meen, dat er heel wat bezwaren tegen in te brengen zijn. Ik zou het zelf ook nooit durven, maar dat is weer wat anders. Maar hier nu de grootste donatie eens op Golgotha: "Die Zichzelf voor mij heeft overgegeven." Die grote Donor! Die Gever! God gaf Zijn Zoon; die lieve Borg gaf Zichzelf. Zijn bloed, Zijn leven. Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke Gave! Ouderen, jongelui dát is pas echt leven. En daarom mag ik afsluiten zoals ik begonnen ben? Leeft u eigenlijk wel echt?

Hoeveel levende mensen zouden hier zitten. Echt levend? Leeft ú eigenlijk al wel? Jongelui, leef jij eigenlijk al wel?

Dat is het leven uit de Levensvorst. Ik ben gestorven en dan heb ik een stervend leven. Maar dat volk krijgt ook eens een levend sterven. Straks als ze ook lichamelijk sterven. Dan is niet alléén lichamelijk het sterven daar, maar dan sterft óók dat ik, die oude mens volkomen. Dan is het eeuwig alleen maar leven. Daar zal geen inwoner meer zeggen: ik ben ziek! Daar zal geen rouw, geen dood meer zijn. Daar is alleen maar leven. Christus, ja God drieënig, nu vaak nog maar een heel klein beetje in weinigen, dan eeuwig volmaakt: alles in allen.

*Jezus leven van mijn leven;
Jezus dood van mijne dood;
Die voor mij U hebt gegeven
In de bangste zielenood.
Opdat ik niet hulp'loos sterve,
Maar Uw heerlijkheid zou erven.
Duizend, duizendmaal o Heer',
Zij U daarvoor dank en eer.*

Of om het met M'Cheyne te zeggen, u weet wel, die dichter van
"Eens was ik een vreemdeling voor God en mijn hart";
"Ik kende geen schuld en gevoelde geen smart":

*"Maar nu ken ik die waarheid, zo diep als gewis,
Dat Christus alleen mijn gerechtigheid is:
Nu tart ik de dood, nu verwin ik het graf,
Nu neemt mij geen satan de zegekroon af!*

*Nu reis ik getroost onder 't heilgend kruis
Naar 't erfgoed daar Boven, in 't Vaderlijk Huis.
Mijn Jezus geleidt mij door de aardse woestijn,
"Gestorven voor mij!" zal mijn levenslied zijn."*

Of om het samen met de dichter te zingen:

*'k Zal dan gedurig bij U zijn,
In al mijn noden, angst en pijn;
U al mijn liefde waardig schatten,
Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
Gij zult mij leiden door Uw raad;
o, God, mijn heil, mijn toeverlaat;
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.*

Ds G. Bouw

"De zorg van alle Gemeenten"

2 Korinthe 11 vers 28:

"Zonder de dingen, die van buiten zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de Gemeenten."

Hoe staat u tegenover onze Kerken? Hebt u onze Kerken lief? Lijdt u aan onze Kerken? Wat kan er soms veel op je afkomen, als we denken aan de vele zorgen, die er zijn in de diverse Gemeenten. Allereerst denken we aan het kerkverband in zijn geheel, maar ook aan elke gemeente apart. Als we de persberichten op ons af laten komen, dan is er naast het vele goede, dat er nog mag zijn, veel wat ons kan neerdrukken. Staan we daar onverschillig tegenover of dragen we iets mee van deze gemeenschappelijke zorg?

Onze tekst spreekt ons van de apostel Paulus, die dagelijks de zorg van alle Gemeenten naar zich toe kreeg. Paulus is bezig zichzelf te verdedigen. Niet om zichzelf op de voorgrond te plaatsen, maar omwille van de waarheid van zijn prediking. Zijn apostelschap wordt in de Gemeente van Korinthe ter discussie gesteld. Na zijn vertrek zijn er allerlei partijen in de Gemeente ontstaan. Iedere partij heeft zijn eigen woordvoerder. Allerelei dwalingen dringen de Gemeente binnen. Paulus wil aantonen, dat hij in alles boven de dwaalleraars uitsteekt. Allereerst tegenover de Judaïsten en vervolgens tegenover hen, die zeggen dat ze er zoveel voor over hebben. Paulus somt een lange lijst van moeilijkheden op, die hem tijdens zijn reizen zijn overkomen. Dan komt Paulus tot het zwaarste van alles, 'namelijk de zorg van al de Gemeenten.' De zorg van de Gemeenten, die dagelijks op hem afkwam, drukte hem nog meer dan allerlei vijandige maatregelen, die tegen hem getroffen werden.

Wat bedoelt Paulus daarmee? Paulus voelt zich verantwoordelijk voor de

Gemeenten, die door zijn arbeid zijn ontstaan. Door de prediking zijn ze geroepen uit de duisternis van hun verlorenheid, uit de greep van de wereld en gebracht in het Koninkrijk der Hemelen. Nu weet Paulus zich geroepen om aan die Gemeenten geestelijke leiding te geven. Niet alleen de Gemeente van Korinthe met al haar moeilijkheden, maar ook andere Gemeenten vroegen zijn aandacht. Dagelijks werd Paulus geconfronteerd met allerlei vragen, die mondeling of per brief aan hem gesteld werden. Vragen over allerlei moeilijke kwesties, twisten, tuchtmaatregelen, dwalingen, huwelijksproblemen, plaats van de gaven, afval, enz. Dit alles komt telkens als een zware last op hem af. Juist in deze zorg ervaart Paulus, hoe kwetsbaar de Gemeenten zijn. Immers de aanslagen van de vorst der duisternis zijn bijzonder gericht op de Gemeente Gods op aarde. Telkens als er een Gemeente ontstaat, zal satan binnen de Gemeente zijn aanhang zien te krijgen. Niet alleen openbare zondaren, maar ook, misschien wel juist hypocrieten, die de naam hebben Christen te zijn, maar het daadwerkelijk niet zijn. Zij zijn instrumenten in handen van de duivel om de Gemeenten te bestoken. De voorganger is geroepen dit te signaleren. Hij dient door een separerende prediking 'het kostelijke van het snode te scheiden' (Jeremia 15:19). Hij mag niet te lief omgaan met de ketterijen, de strijd aan te binden tegen de toenemende wereldgelijkvormigheid, eerlijk zijn in het waarschuwen tegen bepaalde zonden, die de wijngaard kunnen bederven, zoals achterdocht, onverdraagzaamheid, jaloezie, oneerlijkheid, oproepen tot voortdurend zelfonderzoek voor het aangezicht van de Heere, waarschuwen tegen een dubbel leven, nl. de indruk geven, dat ik voor God leef, maar niet met God. Dat alles is een zware last op de schouder van elke dienaar des Woords. Calvijn zegt bij deze tekst: 'Want de regering is niet een genoegelijke bezigheid, waarin wij ons zoetelijk en uit listigheid zouden mogen oefenen, maar zij is een scherpe en harde krijg, dewijl de duivel ons altijd zoveel moeite aanricht als hem mogelijk is, en alleszins werkt om ons te verstoren.'

Paulus vindt het belangrijk, dat de Gemeente weet, dat hij dagelijks deze zorg naar zich toe krijgt. Ja opdat de Gemeente deze zorg zou gaan meedragen als een gemeenschappelijke zorg. Opdat de Gemeente leert om met de

dienaar van het Woord deze zorg op de Heere te werpen. Ook de zorgen, die vandaag aan de dag op ons afkomen. De zorg omtrent de toenemende verdeeldheid, de zorg omtrent de geesteloosheid, de toenemende discussie in onze Kerken rond het Schriftgezag, de vraag om de vrouw in het ambt. Is dat ook onze zorg? Lijden wij aan de Kerk? Dan gaan we niet de vuile was ophangen, maar dan brengen we die zorg allereerst tot de Koning van de Kerk. De Kerk is immers Zijn zaak. Al degenen, die door genade de Kerk hebben lief gekregen, voelen de pijn, als de Kerk in haar heilig karakter wordt aangetast.

Daarom, bidt voor onze Kerken en voor haar dienaren des Woords, opdat ze met geestelijke dapperheid en bewogenheid mogen arbeiden in het midden van onze Kerken. Bidt voor onze jeugd, opdat ze niet meegesleurd worden met allerlei wind van leer en bewaard mogen worden bij de waarheid van Gods Woord en onze belijdenis. Bidt voor de hoogleraren, docenten en studenten. Bidt om de krachtige doorwerking van Gods Geest in het persoonlijk en gemeentelijk leven. Strijdt tegen alle invloeden van de wereld en de geestelijke boosheden in de lucht. Onderzoek daartoe het Woord van God. Leest goede boeken. Doet het alles niet in eigen kracht, niet als een Jehu. Doet het in de kracht Gods, ziende op de Overste Herder van de schapen. Weet dat Hij Zijn Kerk in stand houdt. De Heere geve u ware afhankelijkheid, om zo tot nut te mogen zijn voor het geheel van onze Kerken.

Ds K. Visser.

De nacht van de bruid

"Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet."

(Hooglied 3 : 1)

De nacht van de bruid

**Haar gemis
Haar onrust
Haar liefde
Haar verbazing**

Haar gemis.

Wat een scherp contrast tussen de klacht van Hooglied 3 : 1 en de vreugde van de bruid in hoofdstuk 2 : 16: "Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijne.

die weidt onder de leliën." Heel onverwacht klinken dan de woorden: "Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft. Ik zocht Hem maar ik vond Hem niet."

Het onverwachte van deze klacht na zoveel blijdschap, heeft de conclusie opgeleverd, dat het Hooglied een verzameling is van losse liederen. Fragmenten zonder enig verband.

Toch geloven wij dat deze conclusie ongegrond is. De afwisseling van vreugde en klacht is juist helemaal in overeenstemming met het genadeleven zelf. Soms wandelt de Kerk in het licht maar dan, soms onverwacht, weer in het duister. Die duisternis kan zo heel plotseling intreden en alle licht uit het hart verdrijven. Na de plotselinge verschijning van de Bruidgom (Hooglied 2 : 8) en de heerlijke woorden tot haar ziel gesproken (Hooglied 2 : 14), is zij gaan rusten. De zon is ondergegaan en het is Nacht geworden. En als nu midden in de nacht de bruid ontwaakt, gaan haar gedachten uit naar haar Bruidgom. Maar Die heeft haar verlaten. Plotseling verkeert zij in nood. Zij gaat op zoek. "Ik zocht Hem." Ten diepste leeft ieder mens zonder God en Christus. Hij is volgens Paulus in Éfeze 2 "zonder God en zonder hoop in de wereld." En het allerergste is dat de mens van dit gemis geen hinder heeft. Hij moet levend gemaakt worden, om de realiteit van zijn bestaan te zien. Zodat hij gaat uitroepen: "wat moet ik doen?"

In Hooglied 3 : 1 gaat het om een heel bijzonder gemis: de Bruidgom is immers voor de bruid geen onbekende! Zij heeft Zijn stem gehoord (Hooglied 2 : 8). Christus, de hemelse Bruidgom, is Zijn Woord aan haar kwijt. Er is een band gelegd van geloof, hoop en (weder)liefde. En juist in die nachten van geloofsbeproeving krijgt die gemeenschap zoveel waarde. Juist in de nacht van het leven kan Hij zo begeerlijk en onmisbaar worden.

"Ik zocht des nachts op mijn leger." Des nachts! Daarmee kan allerlei tegenspoed of kunnen vooral geestelijke bestrijdingen bedoeld zijn. De "beste tijd" voor de vorst der duisternis om hen toe te roepen: "Waar is God op Wie gij bouwde en aan Wie ge uw zaak vertrouwde?!"

Haar onrust.

In haar gemis heeft de Kerk geen rust. Tot twee maal toe lezen wij in onze tekst: "Ik zocht Hem." Dat wil zeggen dat Gods volk niet alleen de afwezigheid van de Bruidgom constateert,

maar sterker dan ooit naar Hem verlangt. Hoe langer Hij Zich verborgen houdt, hoe meer waarde Hij krijgt voor hun ziel. De Kerk heeft in die onveilige nachten buiten Hem geen vrede. Niets is er waar men in kan rusten. De hele wereld kan haar leegte niet vervullen. Ik zocht Hem. Dat is een verwijzing naar het gebed. Het meest geschikte middel, na het Woord, om Hem te vinden. Bidden, dat is Gods aangezicht in Christus zoeken.

Zoekt Hem terwijl Hij nog te vinden is. Roept Hem aan terwijl Hij nabij is. Hij is al onze liefde waardig. De genade is op Zijn lippen uitgestort. Zoekt uw vertier niet in de dingen, die beneden zijn. Ze zijn van voorbijgaande aard. Maar die in zijn onrust de Heere zoekt, vroeg en laat, mist nimmer het nodig goed. Ik zocht Hem! Kunt u daar inkomen? De bruid heeft geproefd en gesmaakt, dat haar Koning goed is. Nu alles toegesloten is, kan zij niet rusten. De Kerk is niet passief of zorgeloos. Want de liefde heeft geen rust buiten God in Christus.

Haar liefde.

Er is een zeer nauwe band tussen de Koning en Zijn Kerk. Wie Zijn liefde geproefd heeft, zal Hem wederkerig hartelijk beminnen. "Aanhangen" met een waarachtig geloof, vaste hoop en vurige liefde, zegt het formulier. Die band is zo sterk, dat zij uiteindelijk buiten Hem geen leven heeft.

Hoevelen hoor ik niet zeggen: "Ik mis dat nog." Maar weet u wat het is? U kunt het er nog zo goed nog bij uithouden. En waarom? Is het niet omdat de liefde wordt gemist?

Anderen zeggen weer: Ik heb Jezus lief. Blijkt dat ook in de nachten van uw leven? "Ik zocht Hem, Dien mijn ziel liefheeft!" Geen gemis zo sterk, als dat van de ware liefde. Ik hoor Asaf zeggen: "Wie heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde." En David zegt in Psalm 25: "Tot U o HEERE hef ik mijn ziel op." En wat belijdt Jeremia? "De HEERE, zegt hij, is mijn Deel en daarom zal ik op Hem hopen. Want de HEERE is goed die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt," Klaagliederen 3 : 24 en 25. En Jesaja zegt: "Wij hebben ook in de weg van Uw gerichten, U verwacht. Tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel. Ja, met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht," Jesaja 26 : 8 en 9. Allemaal echte Hoog-liederen! Lieder der liefde. Getuigenissen van in zichzelf verloren zondaren, die

Hem juist in de nacht zo lief krijgen, omdat Hij hen eerste heeft liefgehad.

Die Hem zoeken in de nachten van hun leven worden door Jezus vertroost, als Hij zegt: "Zou God Zijn uitverkorenen niet horen, die dag en nacht tot Hem roepen? Hij zal hen zeker verhoren!"

En tenslotte:

Haar verbazing.

Christus leert: "Hij zal hen zeker verhoren." Die zoekt zal immers vinden. Allemaal heerlijke beloften. En toch: "Ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet." U bidt, roept en zucht en richt uw ziel op het Woord. U ziet op de belofte, dat die Hem verwachten niet beschaamd zullen worden. Toch vindt u Hem niet. Christus houdt Zich verborgen. Hij is van u geweken. De Bijbel ligt open, maar Christus vindt u niet. Dat is verbijsterend. U komt in verlegenheid: u zoekt Hem wel, maar u vindt Hem niet.

Hoe is dat mogelijk? Want juist in de nacht van ons leven is Zijn hulp zo nodig. Geen antwoord! Geen contact, geen ontmoeting. Waarom moet ik dat meemaken? Waarom schijnen Gods beloftenissen toch steeds weer niet uit te komen? U bent verbaasd. Maar misschien kunnen er dingen zijn waarmee wij de Heilige Geest bedroeven. De Heere kan u ook met Job beproeven om de duivel de kwaliteit van Zijn eigen werk tonen: "Al zou Hij mij doden, zo zal ik nochtans hopen"! God beproeft het geloof. Gevoelige genade maakt plaats voor een zinken op het Woord alleen. Tot Thomas zei Jezus na Zijn opstanding: "Zalig zijn zij, die niet gezien maar nochtans geloofd zullen hebben." Hoe verborgen de Heere Zich ook kan houden, u moet niet aflaten hart en oog op te heffen naar omhoog. O, Hij is het zoeken waard. Hij is de Parel van grote waarde. Nergens zo goed als in Zijn tegenwoordigheid. Nergens zo veilig als aan Zijn Middelaarshart. Houdt aan in het zoeken, want: "De HEERE is goed, degenen die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt", Klaagliederen 3 : 25.

Ds L.W.van der Mey

Wat is Gods dag voor ons?

Geliefden,

Straks gaan we naar huis. We kunnen op de weg naar huis, vanavond of later denken aan vandaag. Gods Woord hebben we gehoord in allerlei toonaar-

den. Verschillende zaken werden vernomen. In dit slotwoord willen we wijzen op de zondag. Op die dag gaan we allen naar de kerk. Misschien al heel wat jaren. Op zich is dat goed, zelfs geboden, want het vierde gebod behoort niet tot het verleden. Echter een dringende vraag is: "welke betekenis of waarde heeft die dag voor ons." Onze jongelui dienen het ook te weten. Immers als ouderen hebben we een voorbeeldfunctie. En dat niet alleen. Het is rijk en het gaat goed wanneer de zondag de roem der dagen voor ons is. We willen elkaar wijzen op wat er geschreven staat in Psalm 84: 11:

"Want één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders; ik koos liever aan de dorpel in het huis van mijn God te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid."

Welk een waarde hadden de voorhoven van de Heere voor de dichter. Hij had er kennis van. Laten we goed onthouden: het begint altijd bij kennis. Hij was onderwezen in heel de eredienst. De delen van de tabernakel en al het gebeuren daar gingen voor hem leven. De betekenis wees hem op zijn zaligheid, de verzoening, de gemeenschap met de Heere. De altaren en de ark des verbonds spraken van heilszaken voor hem. Denkend aan en levend bij heel de dienst van de Heere laat hij horen: "één dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders." Dit was geen opwelling, geen uitspraak in een gevoelsmoment, maar dit was werkelijkheid. Het is ons ook bekend onder welke omstandigheden dit uitgesproken werd. De meerwaarde kon door niets verminderd of veranderd worden. Wat in het huis des Heeren genoten werd was voor hem duizendmaal rijker dan wat in eigen woning ontvangen wordt. Het was voor hem zó: het had meer waarde, dan eten en drinken. Zijn voedsel voor elke dag, voor de toekomst in leven en sterven, lag in de voorhoven van de Heere. Ligt ons leven in de kerkdienst? We worden naar het Woord van de Heere geroepen om regelmatig te komen tot de gemeente Gods om Gods Woord te horen. Zondag 38 van onze Catechismus wijst daar terecht op. Weten onze jongeren, dat deze gang voor ons onmisbaar is? Jongelui, gaat het voor jullie leven? De Heere werkt het door Zijn Heilige Geest. En wat Hij doet is niet tijdelijk. De betekenis en de waarde van de dienst, van de dienst van de verkondiging, van de sacramenten en van de gebeden, worden door onderwijzers al meer verstaan. Hoe groot is dat

we met onze schuld, onze zonde, ons hart, ons dagelijks leven mogen komen in Zijn huis. De Heere bevestigt, wat tot Israël al gesproken werd: "en aldaar zal Ik tot u komen en spreken van boven het verzoendeksel." Wie daardoor getroffen en gesterkt wordt, zal dezelfde keus kennen als de dichter. De tenten der goddeloosheid waren hem niet vreemd. Hij leefde, verkeerde er tussen. Een trieste werkelijkheid. Hoe pijn deden die tenten hem. Echter, ze brachten hem tot de belijdenis: "ik koos liever aan de dorpel in het huis van mijn God te wezen, dan lang te wonen in de tenten der goddeloosheid." Welk een zaak sprak hij uit. Liever als een bedelaar voor de drempel van 's Heeren huis te liggen, dan de vreugde te kennen in de tenten der ijdelheid. Opvallend is, dat hij dit zei tegen de Heere. Liever een bedelaar voor het aangezicht van de Heere, dan een genietter buiten de Heere.

Zo zij het bij ons allen. De tenten van de goddeloosheid vergaan. Het duidelijke voorbeeld werd gezien tijdens de viering van het tienjarig bestaan van de Noord-Oost Polder. Ter gelegenheid van dit feit zou een toneelstuk opgevoerd worden met als titel: "De achtste dag". De bedoeling was duidelijk. Zeven dagen geschapen door de Heere en de achtste door de mens. Het werd gezien in de nieuwe polder. Op de avond dat het stuk in première zou gaan, de eerste opvoering dus, brak een geweldig noodweer los en niets bleef over van de tent. Een baken in zee! Het huis van de Heere ligt vast in het kruis van de Heere Jezus en ligt gegrond in het welbehagen van de Heere. Wie bedelt op aarde onder het Woord voor het Woord, zal door genade, zoals het Woord getuigt, de Heere dienen dag en nacht in Zijn tempel. Leven bij het lied:

"Och, mocht ik, in die heilige gebouwen,

De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,

Zijn lieflijkheid en schone dienst aanschouwen!

Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog."

Ds M.C. Tanis

Ambtsdragers conferentie

Landelijk comité ter voorbereiding van ouderlingen- en diakenenconferentie van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Zo God wil zullen de ambtsdragers van onze kerken hun voorjaarsconferentie houden op zaterdag 23 mei in de

Ichthuskerk te Amersfoort.

Aanvang 10.00 uur.

Het thema van deze conferentie zal zijn: "Zijn ambtsdragers vandaag voldoende toegerust om met de vragen rond de bijbel in de ambtelijke praktijk verantwoord om te gaan".

Inleider op deze conferentie zal zijn Dr. B. Loonstra te Hoogeveen.

In de bezinning zal de conferentie worden bijgestaan door een forum dat als volgt zal zijn samengesteld:

Prof. Dr. T.M. Hofman,

hoogleraar Nieuwe Testament;

Prof. Dr. J.W. Maris,

hoogleraar Dogmatische vakken;

Prof. Dr. H.G.L. Peels,

hoogleraar Oude Testament;

Ds. P. den Butter,

predikant te Middelharnis;

Dr. B. Loonstra,

inleider op de conferentie;

o.l.v. D. Koole,

voorzitter van de conferentie.

De Ichthuskerk in Amersfoort staat aan de Grote Haag 152.

De 24-uurs economie en de gevolgen hiervan in uw leven

Deputaten voor Contact met de Overheid hebben in dit blad onze kerken opgeroepen om de aktie "Neem tijd om te leven" te ondersteunen. Deze aktie richt zich tegen de nadelige gevolgen van de 24-uurs economie, waarin de economie steeds meer een overheersende rol gaat spelen en het ritme van het leven bepaalt. De zondag dreigt daardoor haar religieuze karakter als rustdag en haar sociale betekenis kwijt te raken. Door de onregelmatige werktijden wordt het moeilijker om op vaste momenten vrijwilligers voor maatschappelijke belangen te vinden en verenigingen in stand te houden. De individualisering wint steeds verder terrein en de stress neemt toe. Deputaten ADMA houden zich bezig met bezinning op maatschappelijke ontwikkelingen en met de toerusting van diakenen hoe met problemen, die hieruit ontstaan in de gemeente om te gaan. De voor- en nadelen van de 24-uurs economie zijn voor deputaten ADMA een onderwerp voor bezinning. Zij ondersteunen de handtekeningaktie tegen de nadelige gevolgen. Zij zijn echter ook geïnteresseerd in uw verhaal over de positieve en

negatieve invloed van deze economie in uw leven. Stuur uw ervaringen op dit gebied in gezin, arbeid, kerk en vrije tijd naar het Diaconaal bureau. Uw reactie wordt met belangstelling tegemoet gezien en zal worden beantwoord met een arbeidsvriendelijke attentie; een kaart, die gemaakt is door een kansarme uit de Derde Wereld.

Deputaten ADMA van de Chr. Geref. Kerken, Postbus 453

3900 AL Veenendaal

E-mail: diac.bur.cgl@tip.nl

Noodhulp aan Soedan

In Zuid-Soedan verkeren vele duizenden in grote nood. Burgeroorlog en hongersnood brengen vele Soedanezen in een situatie zonder uitzicht. Deputaten Hulpverlening van de Chr. Geref. Kerken werken via betrouwbare organisaties die in Zuid-Soedan hulp kunnen verlenen. Wij vragen de kerken dringend om voorbede voor en hulp aan de mensen in Zuid-Soedan. U kunt uw gift overmaken op giro 53.53.00 of bank 36.51.30.648 beide ten name van Kerkelijk Bureau te Veenendaal onder vermelding van SOEDAN. Bij deputaten Hulpverlening is een informatie-pakket verkrijgbaar. *Deputaten Hulpverlening Postbus 453, 3900 AL Veenendaal Tel.: 0318-522827 Fax: 0318-518932*

Theologische Universiteit Apeldoorn

Zoals u weet moeten studenten theologie veel boeken lezen, Zoals u weet hebben zij als theologen straks veel boeken nodig, Zoals u weet zijn theologische boeken behoorlijk duur, Zoals u weet staan vele goede boeken ijdeler op de plank of liggen nog ijdeler in een doos! Daarom onze vraag: heeft u misschien boeken die u niet meer gebruikt en die onze studenten wel kunnen gebruiken? Een paar boeken of een hele bibliotheek? Wilt u ze weggeven of verkopen? Wij hebben zeker belangstelling en zien uit naar uw reactie. Bel of schrijf naar:

*Prof. Dr. H.J. Selderhuis
Landauer 2, 8061 LS Hasselt
tel. 038-477 4411*

Boekbesprekingen

Een lamp voor de voet, 64 blz.,

f 8,50, Uitgave Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam. Een boekje met 57 kernachtige teksten en gedichten van diverse theologen uit vroeger eeuwen over de onschatbare waarde en betekenis van de Bijbel. De naam van de auteur en de vindplaats van het citaat zijn weergegeven. We hebben het boekje met belangstelling gelezen. Het moge brengen tot het lezen van de geschriften van auteurs uit wier geschriften een klein stukje is weergegeven.

Een gerijpte korenschoof, J. Bout en N.J. Spaan, Het leven van Thomas Halyburton (1674-1712), 234 blz.,

f 37,50, Uitgave den Hertog, Houten. Het keurig uitgegeven boek bevat een schat aan gegevens over het leven en de arbeid van Thomas Halyburton. Het is van dezelfde opzet als het boek wat eerder van de hand van dezelfde auteurs verscheen over Matthew Henry ("Een getuige van het Licht"). Er is veel passend fotomateriaal opgenomen. Er is een preek afgedrukt over Hooglied 2:8. Achterin treffen we een persoons- en plaatsregister aan. Aangrijpend is de beschrijving van het sterfbed van Halyburton. Hij overleed op de jonge leeftijd van 38 jaar. Hij sprak zijn kinderen ernstig toe op zijn sterfbed. We lezen daarvan op blz. 201: "Janet! O zoek de Heere. Hij is zo goed. Hij zal een betere Vader voor je zijn dan ik ooit geweest ben. Je bent in Zijn huis geboren. Ik bezit geen kinderen meer. Ik heb jullie allen aan de Heere gegeven en ik beveel je aan de rijkdom van Zijn genade." Tot een zoon sprak hij: "Mijn kind, als je de God van je vader, Die hem zoveel goeds bewezen heeft, zult verlaten, zal dit tegen je getuigen. Ik wens dat Hij de Rotssteen van je hart mag worden". Van zichzelf getuigde hij op zijn sterfbed het volgende: "Ik ben als een korenschoof die ten volle rijp is om ingezameld te worden in de schuur." Neem en lees.

"Uw getrouwheid is van geslacht tot geslacht"

50 jaar Christelijke Gereformeerde Kerk te Oud-Vossemeer 1946-1996. Met belangstelling hebben we kennis genomen van de inhoud van dit boek. Na een voorwoord van ds. M.C. Tanis wordt de geschiedenis van de gemeente aan de orde gesteld. De wortels lig-

gen in de tijd van de afscheiding. In 1946 werd aangesloten bij de Chr. Geref. Kerken. De droeve scheuring in de jaren vijftig wordt niet voorbijgegaan. We kunnen lezen van predikanten en ambtsdragers die de gemeente gediend hebben. Er zijn preken opgenomen van ds. W. Baaij, ds. H. van Leeuwen, ds. J. van Doorn en ds. A.G. Boogaard. Oud-Vossemeer is een kleine gemeente waar nog steeds 's zondags driemaal dienst wordt gehouden. In het laatste hoofdstuk getiteld "Toekomstverwachting van de kerk" wordt het vertrouwen uitgesproken dat de Heere ook in de toekomst zal zorgen. Het boek besluit met de bede: "Heere, geef ons wijsheid, liefde, getrouwheid, geduld, verdraagzaamheid, vrijmoedigheid. Geef ons kinderlijk vertrouwen voor de toekomst, om het alles in Uw Vaderlijke hand te mogen leggen." "O, dat we dan mogen strijden, die goede strijd des geloofs, om eenmaal met onze kinderen, daar te mogen zijn, waar geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek. Dat geve God." Wie lid is van de gemeente of wie vroeger tot de gemeente behoord heeft doet er goed aan dit keurig verzorgde boek van 155 blz. Aan te schaffen. Het is nog te verkrijgen bij de scriba van de gemeente:

D.F. Duine, C. Frankenstraat 39, 4698 CE Oud-Vossemeer, tel. 0166-672298.

Waarom was 't op mij gemunt?

J. Groenewegen, J. van Lodenstein e.a., veel geciteerde bevindelijke gedichten, 112 blz., f 19,90, Uitgave den Hertog, Houten. De bundel is samengesteld door dr. S.D. Post. Vaak worden enkele bekende regels op de kansel of bij andere gelegenheden aangehaald. Vaak is de rest van zo'n gedicht onbekend. In dit boekje zijn 45 gedichten opgenomen (of een aantal strofen ervan) waarin de bekende regels voorkomen. De dichters zijn erbij vermeld. Het boek begint met gedeelten van Psalm 42, 73, 119 en 138 in de berijming van Datheen. Ook enkele gedichten van Revis zijn opgenomen. Achterin het boekje vinden we de namen van de dichters met een korte levensbeschrijving. Van Witsius is het gedicht "Is er nog o groot Ontfermer" opgenomen, van Rijer Pothoeven "Als onder 't heilig recht". We geloven dat het boekje zeker in een behoefte voorziet en aftrek zal vinden.

Dr. C. van Slidrecht en mevr. J.A. van Slidrecht-Hoksbergen, **Is het wel voor**

mij?, 76 blz., f 19,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Heerenveen.

Ondertitel: Geloofs(on)zekerheid vanuit de verkiezingsleer. Het boekje bevat een bespreking van Romeinen 9 door dr. C. van Sliedregt, waarin wordt gesteld dat het daar niet allereerst over de verkiezing gaat. Zijn vrouw geeft dagboeknotities en briefwisselingen weer. Het is enerzijds waar dat een verkeerd opgevatte verkiezingsleer tot lijdelijkheid en verontschuldiging voor ongeloof kan leiden. We moeten ons oog daar niet voor sluiten. Anderzijds hebben we toch grote bedenkingen tegen de inhoud van dit boekje. Er klinkt kritiek in door op de Dordtse Leerregels (bijv. op blz. 14 en 75), terwijl de Leerregels toch duidelijk uiteenzetten dat de zondaar door eigen schuld verloren gaat en een ruim Evangelie prediken met bevel van bekering en geloof. Ook Calvijn wordt bekritiseerd. Op blz. 75 lezen we over Calvijns vergaande uitspraken over de dubbele predestinatie. Om nog iets te noemen: De inhoud van de kanteekeningen op Romeinen 9 verschilt nogal van de inhoud van dit boekje. Laten we mogen blijven bij Calvijn en de Dordtse Leerregels.

Ds. C. Harinck, **Het leven van Maria Magdalena**,

97 blz., f 19,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Heerenveen, in samenwerking met de Jeugdbond van de Gereformeerde Gemeenten. Het boekje bevat 4 hoofdstukken: Maria Magdalena, bezeten van zeven duivelen. Maria Magdalena, een discipelin van Jezus. Maria Magdalena, zoekende haar Heere en Zaligmaker. Maria Magdalena, de boodschapster van goede tijding. Op blz. 25 worden onder het kopje 'de zeven duivelen in ons hart' de zeven afschuwelijkheden die Bunyan in zijn hart vond weergegeven: 1. Geneigdheid tot ongeloof. 2. Het plotseling vergeten van de liefde en barmhartigheid welke Christus openbaart. 3. Een neiging tot de werken der wet. 4. Afdwalingen en koelheid in het gebed. 5. Vergeten te waken voor datgene waarom ik bid. 6. Geneigd te murmureren, omdat ik niet meer bezit; en toch gereed te misbruiken wat ik heb. 7. Ik kan geen van de dingen doen, welke God mij gebiedt, maar mijn bedorvenheden dringen zich steeds in "Wanneer ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij."

Gods wijsheid heeft die zeven boosheden ten goede gekeerd voor Bunyan: 1. Zij doen mij mijzelf verfoeien. 2. Zij

weerhouden mij van op mijn hart te vertrouwen. 3. Zij overtuigen mij van het ongenoegzame van alle gerechtigheid van mijzelf. 4. Zij tonen mij de noodzakelijkheid van het vluchten tot Jezus. 5. Zij dwingen mij om tot God te bidden. 6. Zij tonen mij hoe noodzakelijk het is te waken en nuchter te zijn. 7. Zij nopen mij om door Christus tot God op te zien om mij te helpen en om mij door deze wereld te voeren. Een goede zaak dit boek te lezen dat duidelijk onder meer beschrijft hoe de duivel werkelijkheid is in het leven van Gods kinderen onder meer door zijn boze inwerpingen (blz. 13-17).

A.v.H.

De kerkenraad van de Eben-Haëzerkerk te Urk stelde mij ter hand een prekenbundel met als titel "**De dagen van ouds**". Hij verzocht om een recensie in ons blad. Gaarne wordt daaraan voldaan. "De dagen van ouds" is, zoals vermeld wordt, een heruitgave verzameling preken van diverse Christelijke Gereformeerde predikanten. In de bundel vinden we een zevental preken. In het voorwoord wordt gezegd dat die preken zonder enige voorkeur zijn uitgekozen. Van een tiental predikanten wordt een korte levensschets gegeven. Drie van die dienaren des Woords hebben op Urk mogen arbeiden. Het boek omvat 244 pagina's. 't Is dus geen boekje!

Verder treffen we aan een elftal gedichten. Die zijn van inhoud prachtig! Soms op onze verenigingen wil men een gedicht voordragen. Wel hier kan men een keuze maken. Van Ds. W.F. van der Kodde is er een persoonlijke belijdenis, en wel bij Bethlehems kribbe, bij Golgotha's kruis en bij het graf van de verrezen Heiland. Die belijdenis is aangrijpend en ontroerend. Verder vinden we in dit boek "mengelwerk": "Praktische preken", "Uit het dagboek van een predikant" en "Voorwerpelijk onderwerpelijkheid". Voorts zijn er foto's van de predikanten. Soms ook een foto van hun graf. Er is ook een plaatje van het "oude" kerkje, Kerkstraat 101, en een van de tegenwoordige kerk.

Enkele van de schrijvers van de preken wil ik noemen. Ze zijn onder ons zo bekend. Ds. Baan, Ds. Dubois, Ds. Van der Meiden, Ds. Zuidersma. Uiteraard wil ik niet tekort doen aan de anderen. "De dagen van ouds" geeft duidelijk aan hoe er vroeger gepreekt werd. Die verkondiging van het Woord was voor velen tot rijke zegen. Natuurlijk verschillen de genoemde

dienaren des Woords. Maar die zijn niet wezenlijk. Ze zijn uiteindelijk één. Er is geen oppervlakkigheid. Er is geen idealistische gemeentebesouwing. Er wordt onderscheid gemaakt. Ze staan in de werkelijkheid van het gemeente-zijn: 't is niet alles Israël dat de naam heeft. Tegelijkertijd zijn ze lokkend, nodigend, bewogen. Soms is een preek te beschrijvend en te weinig verkondigend. Er is een thema dat luidt: Sions pelgrim. Als thema had ik gekozen: De Heere brengt pelgrims in Sion. Dan zou de boodschap duidelijker geweest zijn. We bevelen het boek hartelijk bij u aan. Het kost f 29,75 en is te bestellen bij P. Visscher, Molenkamp 20, 8321 HS Urk, tel. 0527-685571. De opbrengst van "De dagen van ouds" is bestemd voor de nieuwe bouw van de kerk in het Urkerhard te Urk. P.v.Z.

Dalene Matthee, **Fiel's kind**, roman vertaald door Rika Vlieg, 350 blz.,

f 39,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

Dalene Matthee is een succesvol Zuid-Afrikaans schrijfster. Voor haar werk ontving zij een aantal belangrijke prijzen. Haar boeken zijn in veertien talen vertaald. Het boek dat we nu bespreken gaat over een blank kind dat na verdwaald te zijn in het bos door een christelijke zwarte vrouw wordt opgevoed. Later eist een blanke vrouw hem op als haar zoontje. Maar is dit wel zo? Een boeiend en verantwoord boek.

Dr. J. Stolk eindredactie, **Pubers begrijpen**, verschenen in de serie Christelijke opvoeding deel 8, 148 blz., f 26,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon - Heerenveen. De zogenaamde puberteit is een moeilijke periode uit de opvoeding. Ieder die in de praktijk hiermee te maken krijgt zal dit onderschrijven. Er kunnen gemakkelijk conflicten ontstaan tussen ouders en hun kinderen. Er kan zelfs sprake zijn van vastgelopen opvoedingssituaties. Een treffende stelregel lezen we op blz. 83: "Kritiek breekt af en waardering bouwt op." Hoe moeten moeilijkheden opgelost worden? In ieder geval zijn belangstelling en meeleven van grote betekenis. Ook wordt aan de orde gesteld dat er op verantwoorde wijze grenzen gesteld moeten worden. Het slothoofdstuk is gewijd aan vrije tijd. Dit boek voorziet in een behoefte en geeft waardevolle adviezen aangaande de opvoeding van en de omgang met kinderen in de leeftijd van 12-16 jaar.

Ds. A. Elshout (1923-1991, predikant van de Gereformeerde Gemeenten), **Doet dat tot Mijn gedachtenis**, 138 blz., f 19,50, Uitgave den Hertog - Houten, tweede druk. De ondertitel luidt: 'Iets over het werkzaam zijn met het Heilig Avondmaal des Heeren.' Het boekje wil een helpende hand bieden aan hen die bekommerd zijn vanwege hun zonde. De vraag kan leven in het hart of men wel tot Gods kinderen behoort. Er kan vrees zijn voor het onwaardig eten en drinken van het lichaam en bloed des Heeren. Moge de inhoud van dit boekje, bestaande uit 10 hoofdstukken, tot onderwijs zijn. Aan elk hoofdstuk zijn een aantal gespreksvragen toegevoegd. Tenslotte een enkel citaat, blz. 61 en 62: "De ware arme, verslagene van geest, die voor Gods Woord beeft, kan, durft, wil van geen andere grond voor hoop weten dan Jezus Christus en Die gekruisigd. Alles daarbuiten werd hem ontnomen. Daardoor en door de trekkingen van de Heilige Geest door middel van het Evangelie werd en wordt hij of zij getrokken om tot Christus' Persoon en Bloed de toevlucht te nemen, voor het eerst en bij vernieuwing. Zij kunnen en durven, noch willen op eigen werk betrouwen. Tot hun leedwezen worden zij nog zoveel ongelooft, twijfel en wetticisme in zichzelf gewaar - zij zuchten om ervan verlost te worden door de Heere."

L. Capelle, **De weg der bekering**, 216 blz., f 36,50, Uitgave den Hertog - Houten, 10e druk.

Zelf waren we in het bezit van de 2e druk van dit boek dat dus nu de tiende druk mag beleven. Er zijn nu enkele zwart-wit foto's opgenomen. Vergeleken met de tweede druk is het boek overzichtelijker en leesbaarder geworden door de tekst in kopjes in te delen. Het viel mij bij vergelijking op dat de weergave van de ondervonden zaken in de tweede druk achterin in de bewoordingen althans niet hetzelfde is als in de 10e druk, hoewel het zakelijk wel hetzelfde betreft. L. Capelle beschrijft de weg die de Heere met hem is gegaan. Treffend wordt weergegeven wat ervaren mocht worden aan wonderen en uitredingen. De schrijver heeft het boek nagelaten aan zijn familie en vrienden met de wens en bede dat de Heere de lezing ervan zou mogen zegenen. Om u een indruk te geven van de inhoud van het boek geven wij een citaat. we lezen op blz. 61 over aanvechtingen: "De eerste

inbreuk in mijn ziel was de volgende. Wij moesten een molenroede maken en zouden dat stuk hout zagen. Daaraan bezig zijnde met een scherpe, pas gevijlde kraanzaag, zaagden wij opeens in volle gang op een spijker. Doordat ik enigszins verschrok, of hoe het zij, ik gebruikte ijdel Gods heilige Naam, hoewel ik niet weet of ik het dadelijk uitdrukte of dat het in mijn hart was, maar het was of ik door de grond heenzakte. Ik liep van mijn werk af, kon niet anders roepen dan: 'Wat zal er nu met mij gebeuren? Doch ik moest weer aan mijn werk. O, wat was ik bitter bedroefd, ik wist geen raad, temeer daar mijn zielsvijand dadelijk ook zijn vurige pijlen op mij afschoot, dat dat in geen bekeerd mens kon voorvallen, dat het geen recht werk was bij mij. Na het beëindigen van mijn werk zocht ik het verborgene, stortte mijn bittere klachten voor het aangezicht des Heeren uit, waarop de Heere mij voorkwam met deze woorden: 'Ik zal helpen en redden.' Ik dacht nu te zorgen dat het mij niet meer zou gebeuren. Daarna kwam er een man op het dorp met een draaiorgel, en wat deed er in mij op? Hoe harder die man zijn wereldse deunen speelde, nog harder gingen die in mijn hart zingen. O, nu wist ik het niet meer, in plaats van heilig te leven en de Heere te dienen en te vrezen, was ik de wereld gelijk. Ik heb het wel uit mijn hart vandaan willen halen en riep uit: 'O God, wat zal er nu met mijn gebeuren?' want dat sloeg mij geheel teneer." "In die tijd dat ik zo moedeloos daarheen ging, viel ik voor God neer op mijn knieën en zei: 'O God, wat zal er nog van mij worden? Ik zal nog wederkeren met de gewassen zeug tot de wenteling in het slijk, en met de hond tot zijn eigen uitbraaksel.' Waarop het dat lieve hoogwaardige Wezen behaagde, in deze moedeloze toestand dadelijk tot mij, arm mismoe-dig schepsel, af te komen met de woorden uit Maleachi 3:6 "Ik Heere, word niet veranderd; daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd", waaronder ik zeer verootmoedigd werd voor 's Heeren aangezicht. Het was of ik er met de vinger op gewezen werd, dat de grond van mijn zaligheid alleen lag in die trouw en onveranderlijkheid Gods; voor mij was dit op dat ogenblik als een hart onder de riem. Het was als een vingerwijzing en ik teerde hier weer een poosje op voort."

Mary Winslow, **Leven met Christus**, 302 blz., f 45,-, Uitgave De Groot-

Goudriaan, 3e druk.

Het boek is oorspronkelijk in het Engels geschreven door Octavius Winslow, zoon van Mary Winslow. Hij heeft geput uit nagelaten brieven en dagboeknotities. Dhr. W. van der Zwaag heeft het boek vertaald en voorzien van een verhelderende inleiding waarin hij ondermeer de kenmerken van het geestelijk leven van Mary Winslow beschrijft op de blz. 21 en 22. In de inleiding wordt ook de tijd waarin Mary Winslow leefde beschreven. Mary Winslow heeft veel wederwaardigheden ondervonden. Rijke bemoeienissen Gods waren ook haar deel. We lezen van huiselijke godsdienstoefening en innig gebedsleven. Het geestelijke leven van Mary Winslow wordt getekend. Een goede zaak om kennis te nemen van dit inhoudsvolle boek waarin het veelbewogen leven van Mary Winslow beschreven wordt.

Thuiszorg nodig?

Curadomi biedt de helpende hand vanuit een christelijke levensovertuiging. Ons personeel is gespecialiseerd in pijnbestrijding.

Curadomi

Organisatie voor thuiszorg

Zorg met een visie.
Bel tijdens kantooruren (0318) 54 82 65
buiten kantooruren 0900-82 12340 (spoed)

Honderd jaar Chr. Geref. Kerk 's-Gravenmoer

D.V. zaterdag 21 november willen wij i.v.m. het honderdjarig bestaan van onze gemeente een reünie houden met alle leden en oud-leden. In verband hiermee zijn wij op zoek naar adressen van onze, uit het oog verdwenen, oud-leden. Bent of kent u zo iemand? Wilt u dan s.v.p. voor eind mei het adres doorbellen aan A. Molenaar, tel. 0416-279799. Dan zorgen wij ervoor dat zoveel mogelijk oud-leden uitgenodigd worden. Bij voorbaar dank,
Reünie-commissie C.G. Kerk
A. Molenaar
Houtduif 40
5161 SG Sprang-Capelle

Van Haaften Wezeman is een gestaag groeiend adviesburo. Sinds 1991 voert Van Haaften Wezeman opdrachten uit op het gebied van organisatie-advies, personeelsadvies, werving & selectie, training en marktonderzoek in diverse sectoren. Specifiek voor opdrachtgevers in de gereformeerde gezindte worden medewerkers gerecruteerd.

Schriftelijke reacties aan:
Van Haaften Wezeman
Postbus 56
4200 AB Gorinchem.

Reacties met uitgebreide C.V. gaarne binnen 14 dagen na verschijning van deze advertentie.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de procedure.

Stichting Schuilplaats is een landelijke, niet gesubsidieerde hulpverleningsorganisatie. De Stichting heeft als grondslag de Bijbel en de Drie Formulieren van Enigheid en baseert haar beleid en uitgangspunten hierop. De hulpverlening die de Stichting biedt, is gericht op psycho-sociale en medisch-ethische vragen. Te denken valt daarbij aan huwelijks- en relatieproblemen, psychische en psychosomatische problemen en vragen rondom levensbegin, levenseinde en gezinsvorming waarbij ook de palliatieve zorg een duidelijke plaats heeft. Daarnaast geeft de Stichting voorlichting over ethische aspecten van medische ontwikkelingen. Bovendien worden projecten van terminale thuiszorg ontwikkeld. Via een S.O.S.-dienst is de Stichting 24 uur per dag bereikbaar.

Bij de Stichting ontstaat een vacature vanwege het feit dat de directeur een functie als wethouder heeft aanvaard. Het bestuur zoekt daarom een

Directeur m/v

voor 80-100%

De directie wordt gevormd door een algemeen directeur die verantwoording verschuldigd is aan het bestuur van de Stichting. De directeur neemt deel aan de reguliere vergaderingen van het bestuur. De directeur geeft zelfstandig leiding aan alle organisatorische eenheden binnen de Stichting. Dit wordt in goed overleg gedaan met de teamcoördinator van de hulpverlening en de overige functionarissen. De directeur is in staat op basis van een duidelijke visie de Stichting op strategisch niveau uit te bouwen tot een krachtige organisatie.

De functie

Voor deze functie wordt gedacht aan een energieke en enthousiaste manager die:

- een relevante opleiding heeft genoten (minimaal HBO-niveau)
- aantoonbare leidinggevende ervaring heeft in een vergelijkbare functie
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheden bezit
- een flexibele werkhouding heeft
- zelfstandig kan werken en goede contactuele eigenschappen heeft

- kennis heeft van en affiniteit heeft met de doelgroepen van de Stichting
- voldoende kennis bezit om het financiële beleid te organiseren en de uitvoering daarvan te bewaken
- belijdend en meelevend lid is van een der zogenoemde Reformatorische Kerken

Informatie

Voor nadere informatie kunt u bellen met:

- de huidige directeur van Stichting Schuilplaats, **dhr. G. van Brenk**
tel. (030) 695 53 69 (privé)
- de secretaris van het bestuur, **dhr. A.J. van Bezooijen**
tel. (023) 561 60 00 (overdag)
tel. (023) 563 24 43 (privé)

Voor informatie over de procedure kunt u bellen met:

- **Mr. W.J. Wezeman**
tel. (0185) 62 70 45 (kantoor Gorinchem)
tel. mobiel 06 514 459 95

De honorering.

De honorering en de overige arbeidsvoorwaarden lopen volgens de CAO Welzijnswerk.

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begravenis fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Tel. 0577 - 401689

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig. bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en 19.00 uur. Laat u wel tijd inschrijven!